

ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2017 – 2020 г.

Приета с Решение № 204 от Протокол №19 / 05.04.2017 г. от заседание на Общински съвет - Бойчиновци

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ.....	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ	5
I.Въведение.....	6
II.Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещото развитие на отпадъците.....	20
III.SWOT Анализ	24
IV.Цели и приоритети	27
V.План за действие с подпрограми с мерки за постигането им.....	38
V.1 Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	38
V.2 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло	44
V.3 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците	46
V.4 Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	49
V.5 Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация.....	51
V.6 Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците....	52
V.7 План за действие	53
VI.Координация с други национални, общински и регионални планове и програми.....	70
VII.Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.....	72
VIII.Приложения.....	74
VIII.1 Анализ на състоянието на управлението на отпадъците.....	74
VIII.2 Прогнози.....	117

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ББрО	Битови биоразградими отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДВ	Държавен весник
ДБ	Държавен бюджет
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МС	Министерски съвет
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОА	Общинска администрация
ОБС	Общински съвет
ОП	Общ градоустройствен план
ООп	Организация по оползотворяване
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОУП	Общ устройствен план
ПМС	Постановление на Министерски съвет

ПСО	Претоварна станция за отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПХБ	Полихлориани бифенили
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РДО	Рамковата директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТаБО	Такса битови отпадъци

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1: Географско положение на община Бойчиновци	10
Фигура 2: Относителен дял на населението по населени места в Община Бойчиновци към 15.03.2016 г., %	12
Фигура 3: Генерирани битови отпадъци в Община Бойчиновци в тона за година за периода 2011-2015 г.	85
Фигура 4: Снимки от проведено пробонабиране в Община Бойчиновци.	88
Фигура 5: Дял на морфологичните фракции в общия битов отпадък за 2015 г. а) в %, б) в тона	94
Фигура 6: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД	107
Фигура 7: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД	108
Фигура 8: Цели за поетапно намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в Община Бойчиновци	121
Фигура 9: Цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци генерирани в Община Бойчиновци	122
Фигура 10: Прогноза за общото количество на образуваните отпадъци в Община Бойчиновци	123

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица I: Население на Община Бойчиновци за периода 2010 - 2015 г.....	11
Таблица II: Брой населени места и брой жители на Община Бойчиновци за 2016 г	12
Таблица III: Генерирани битови отпадъци в Община Бойчиновци в тона за година за периода 2011-2015 г.	85
Таблица IV: Сравнителна таблица на нормата на натрупване /събраните битови отпадъци – кг/чов./год.	86
Таблица V: Морфологичен състав в зависимост от броя на жителите съгласно методиката от НПУО 2014-2020.....	87
Таблица VI: Данни от проведения през периода февруари - октомври 2016 г. Морфологичен анализ на твърдите битови отпадъците на Община Бойчиновци	89
Таблица VII: Представяне на морфологичния състав на ТБО с осреднени стойности за четирите сезона, %.....	90
Таблица VIII: Примерен състав на фракцията "други"	91
Таблица IX: Данни от морфологичния анализ след преоценка на фракция „други“	92
Таблица X: Данни за общото количество на образуваните отпадъци по фракции на територията на Община Бойчиновци в тона и %	93
Таблица XI: Сметосъбираща, сметоизвозваща и почистваща техника.....	109
Таблица XII: Справка за наличните съдове	109
Таблица XIII: Промили на физически и юридически лица , формиращи такса смет за Община Бойчиновци през последните три години	112
Таблица XIV: Разходи за дейности по третиране на отпадъците на Община Бойчиновци през последните три години	113
Таблица XV: Данни за населението от преброяването през 2011 г.....	119
Таблица XVI: Прогноза на населението на Община Бойчиновци за периода 2016 - 2020 година	119
Таблица XVII: Прогноза за образуваните на територията на Община Бойчиновци отпадъци до 2020 г. по морфологични фракции в тона	124

I. Въведение

Настоящият програмен документ представлява програма за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2016-2020 г. и е разработена в съответствие с:

- Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците утвърдени със Заповед №АД-211/31.03.2015 г., разработени от МОСВ,
- Закона за управление на отпадъците (ЗУО),
- Закона за опазване на околната среда (ЗООС),
- и структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО). Съгласно чл. 52 ал.2 от ЗУО общински програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда.

Програма е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба
- по препоръка на компетентните органи
- при конкретизация на инвестиционните проекти

Програмата е изготвена от колектив от експерти на Енергийна агенция-Пловдив и със съдействието на Община Бойчиновци.

Обхват и цели на програмата. Видове отпадъци, които са в обхвата на програмата.

Програмата има за цел отразяване на актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъците на територията на Община Бойчиновци, в съответствие с нормативните изисквания. Управлението на отпадъците се осъществява с цел да се предотврати, намали и ограничи вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Формулираните цели са съобразени с елементите на Националната програма за управление на отпадъците и Програмата за прилагане на Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъците.

Европейската комисия прие Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа през септември 2011 г. в изпълнение на една от водещите

инициативи от Стратегията „Европа 2020“. Пътната карта е в основата на политиката на ЕС и на страните-членки на ЕС за устойчиво развитие. Фокусът е върху икономика, която да произвежда повече с по-малко суровини, като така се постига по-висока стойност с по-малко материали, а въздействието върху околната среда се свежда до минимум. С помощта на пътната карта се набелязват целите по този път и се посочват дейностите, необходими за постигането на устойчив растеж, основан на ефективността на ресурсите.

Основна цел по отношение на отпадъците, съгласно раздела "Превръщане на отпадъците в ресурси", е: „До 2020 г. отпадъците да се управляват като ресурс. Генерираното количество отпадъци на глава от населението да е в състояние на абсолютен спад и да се рециклират повече материали и суровини от изключително значение. Оползотворяването на енергия ще е ограничено само до нерезицируеми материали, депонирането практически ще е премахнато“.

Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“, беше одобрена през ноември 2013 г. Един от основните тематични приоритети в тази седма по ред Програма на Общността за действия за околната среда е „Превръщане на Съюза в ресурсно ефективна, екологична и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика“. Подчертава се, че съществува и значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците в Съюза, за да се използват по-добре ресурсите, да се разкрият нови пазари, да се създадат нови работни места и да се намали зависимостта от вноса на суровини, като същевременно се понижат въздействията върху околната среда.

Анализът на съществуващото състояние по управление на отпадъците и идентифицирането на проблемите, са база за определяне на целите в Програмата и свързаните с тях мерки в Плана за действие. В него за всяка от посочените мерки са определени отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на прилагане на програмата за периода 2016 –2020 година.

Въз основа на анализа на съществуващата практика по управление на отпадъците и идентифицираните проблеми и несъответствия, както и при отчитане на изискванията на националното законодателството и политика и на конкретните условия и нужди на района, са определени основните цели на програмата:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците.
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;
- Нормативно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта.
- Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците.
- Укрепване на административния капацитет на Общината за управлението на отпадъците.
- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите "отговорност на производителя" и "замърсителят плаща".
- Участие на обществеността.
- Управление на специфични потоци отпадъци.

Съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО), настоящата програма за управление на дейностите по отпадъците разглежда посочените в чл.2, ал.1 от ЗУО отпадъци, а именно:

- Битови отпадъци (БО)
- Битовите биоразградими отпадъци (ББрО)
- Производствени отпадъци (ПО)
- Строителни отпадъци (СО)
- Опасни отпадъци (ОО).

При определянето и приоритизирането на мерките, заложи в програмата, са спазвани следните **основни принципи за управление на отпадъците**, залегнали в международните правни актове, както и общата европейска и националната политика в тази област:

- *устойчиво развитие* - използване на природите ресурси по начин, който не ги унищожават или увреждат и не ограничават възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения;
- *принцип на предотвратяването* - ограничаване до минимум използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуваните отпадъци;
- *принцип на превантивността* - предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци за предотвратяване на риска за околната среда и човешкото здраве;

- *принцип на самодостатъчност и близост при управление на отпадъците*
- за осигуряване на самостоятелност при управление на отпадъците;

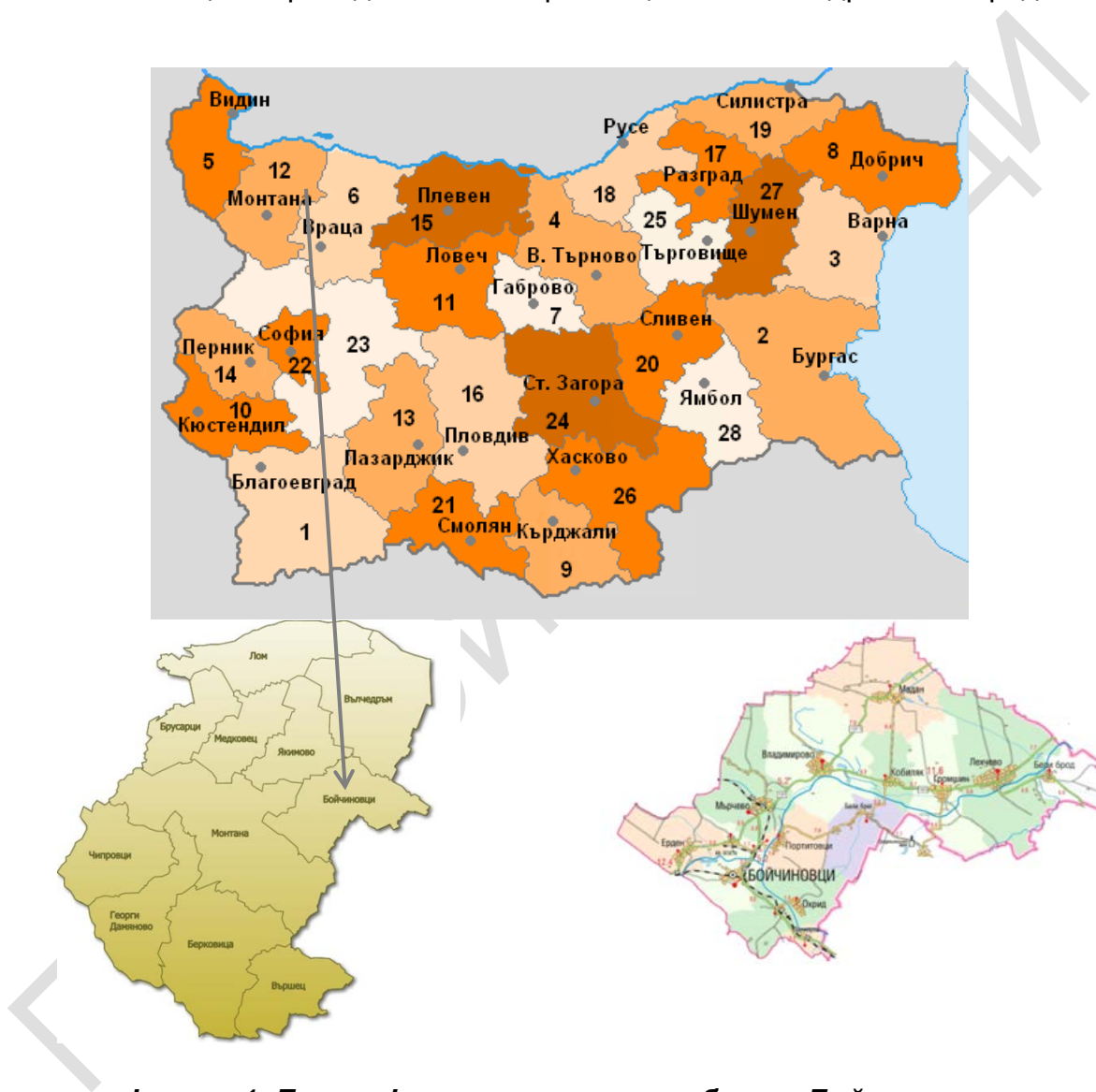
Йерархията на управлението на отпадъците описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци:

- предотвратяване на образуването на отпадъците;
- оползотворяване на отпадъците чрез рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия;
- обезвреждане чрез депониране или изгаряне на тези отпадъци за които е невъзможно да бъдат предотвратени и/или оползотворени;
- "замърсителят плаща" и в частност "отговорност на производителя" - производителите трябва да поемат отговорност за:
 - предотвратяване и намаляване на отпадъците, образувани при производството на техните продукти;
 - проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда;
 - развиване на пазари за повторна употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.
- интегрирано управление на отпадъците;
- участие на обществеността.

Общи характеристики на Община Бойчиновци

Географска и демографска характеристика

Община Бойчиновци е разположена в северозападна България в централната част на област Монтана. На запад граничи с община Монтана, на юг и югоизток с община Криводол и на север с общините Вълчедръм и Хайредин.

Фигура 1: Географско положение на община Бойчиновци

Източник: Снимка: <https://bg.wikipedia.org/>

Територията ѝ се пресича от средното течение на река Огоста и долното течение на река Ботуня.

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

Територията на общината 308 334 дка. Според данните от последното преброяване от 2011 г. населението на община Бойчиновци наброява 9 361 жители, или 6,25 % от населението на област Монтана.

Средната надморска височина е 105 м. Равнинният характер на релефа, естественото плодородие на почвата, възможностите за механизирана обработка и напояване са предпоставка за развитие на растениевъдството, насочено към отглеждането на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни, технически и зеленчукови култури, а също така и трайни насаждения. Почвите, в по-голямата си част са излужен чернозем и сива горска почва, а земите, около река Огоста и река Ботуня – алозиално ливадна почва и лъос.

Община Бойчиновци е с обща площ 308,334 кв.км. или 8,5 % от територията на област Монтана и 1,6 % от територията на Северозападен район. Тя е разположена в долината на средното течение на р. Огоста, долното течение на р. Ботуня, долното течение на р. Рибине и Вировска река, които извира от Западна Стара планина и Западния Предбалкан. Град Бойчиновци, център на общината, е разположен на брега на р. Огоста, малко преди сливането ѝ с р. Ботуня и има надморска височина 102-105 м.

Населението на община Бойчиновци към 2015 г. наброява 8660 души (по данни от НСИ), което представлява 6,31 % от общото население на област Монтана.

Таблица 1: Население на Община Бойчиновци за периода 2010 - 2015 г.

	Брой жители за съответната година					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Област Монтана	153066	145984	143662	141596	139350	137188
Община Бойчиновци	9746	9140	8919	8799	8664	8660

Източник: Официални данни от страницата на НСИ

Административно - териториална характеристика на Общината

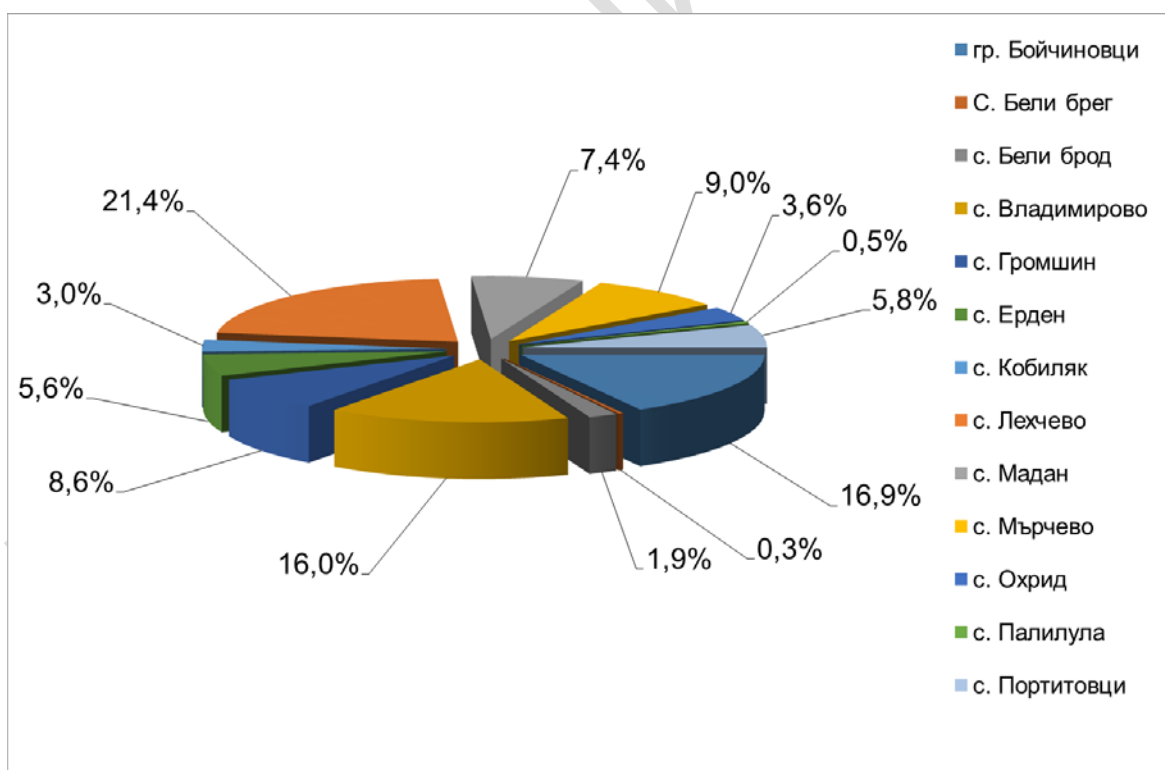
Административен център на общината е град Бойчиновци. Община Бойчиновци включва 13 населени места (един град и дванадесет села) с общо 8660 жители (данни НСИ за 2015 г.). Съгласно статистическите данни (Таблица 1), населението в Общината намалява и тази тенденция се запазва в последните години.

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

Таблица II: Брой населени места и брой жители на Община Бойчиновци за 2016 г

№	Община Бойчиновци – населено място	Брой жители
1	гр. Бойчиновци	1296
2	с. Бели брег	26
3	с. Бели брод	147
4	с. Владимирово	1233
5	с. Громшин	658
6	с. Ерден	430
7	с. Кобиляк	231
8	с. Лехчево	1647
9	с. Мадан	572
10	с. Мърчево	689
11	с. Охрид	279
12	с. Палилула	36
13	с. Портитовци	445

Източник: Официални данни от страницата на НСИ

Фигура 2: Относителен дял на населението по населени места в Община Бойчиновци към 15.03.2016 г., %

Икономическо развитие на Общината. Стопански дейности

Община Бойчиновци е с преобладаващо аграрен характер на икономиката. През 2011 г. в общината се произвежда 1.4% от продукцията и 1.3% от приходите от дейността в област Монтана. Заетата работна сила е 1.9% от общата заетост в областта. Дълготрайните материални активи представляват 2.0% от тези на област Монтана. Най-силно присъствие в общината има секторът на селското стопанство.

През 2011 г. произведената продукция от сектора е 8490 хил.лв., като формира 53.12% от тази на общината. На второ място като участие е индустрията с произведена продукция от 5601 хил.лв. или 35.05%. Най-слабо представен е секторът на услугите – 1 891 хил.лв. или 11.83%. След кризата през 90-те години, общината успя да започне процес на преустройство в икономиката си и сега е една от общините в страната, развиващи се с плавен, темп.

Независимо от нарастването, ръстът на инвестициите в града е недостатъчен за по-значително структурно преустройство на неговата икономика. Този недостиг е сред основните причини за недоброто състояние на някои промишлени фирми, определящи доскоро облика на общината, а и на областната икономика.

Териториалното разпределение на икономическите дейности е недостатъчно балансирано като голяма част от заетостта все повече се формира от търговията и услугите. Наблюдава се значителен спад на заетостта в производствения сектор заради протичащите процеси на реструктуриране.

Икономическият облик на селата е селскостопански, увеличава се производството върху арендована земя. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваша добра жизнена кариера на млади хора.

На територията на общината развиват дейност предприятия и фирми от хранително вкусовата промишленост, добив и преработка на инертни материали.

Големите фирми, очертавали в миналото икономическия облик на общината днес в преобладаващата част са закрити.

Новопоявилите се фирми страдат от ниска ефективност на различните производства поради използване на стари технологии и остарели производствени мощности, липса на средства за капиталовложения, хаотичност и нестабилност на пазара, насочване към неприложими производства и т.н.

На територията на общината развиват дейност следните предприятия и фирми:

- “Кариана” ЕООД с.Ерден – месопреработка и производство на колбаси;
- “ПОУЛТРИ ПРОДЪКТС”ЕАД – производство на фуражни смеси;
- “Екоагрострой” АД – добив и преработка на инертни материали;
- “ТБМ 2000” ЕООД – добив и преработка на инертни материали;
- “Пътинжинеринг” АД – асфалтова база;
- “АДЛ” ООД – Владимирово – производство на млечни продукти.

Селско стопанство и животновъдство

По данни на НСИ площта на земеделските земи в община Бойчиновци е 256699 дка или 83.2% от територията на общината. Преобладаващи са частните земеделски стопанства с относително малки парцели земя.

Основните земеделски структури са: частни кооперации, земеделски фирми, арендатори, частни семейни стопанства и лични стопанства. Броят на земеделските стопанства в община Бойчиновци е 952. В общината преобладава хълмистият и равнинен релеф, което е основна предпоставка земеделските стопанства да са едни от големите със средна използвана площ 200 дка.

Най-голям е броят на земеделските стопанства (590 бр. - 62%) с размер на използваната площ от 0.1 до 5 дка. Земеделските стопанства с използвана площ от 5 до 10 дка са 1/10 от общият им брой. Тази раздробеност не позволява прилагане на високопродуктивни и ефективни технологии, за да бъдат произведени конкурентно способни селскостопански продукти.

Нарастване бележат засетите площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно. След период на намаление през последните години се наблюдава нарастване на площите на ечемик. Засетите площи с маслодайна рапица се увеличават. Видовете земеделски култури според засетите площи са: пшеница (42.2% от засетите площи), маслодаен слънчоглед (26.2%); царевица за зърно (20.0%); маслодайна рапица (7.4%); ечемик (3.6%). Останалите видове култури обхващат общо 1% от засетите площи, като сред тях по-голяма площ имат винените лозя.

Производството на зеленчуци, плодове, грозде не задоволява дори собствената консумация.

Животновъдството е съсредоточено основно в частния сектор. През последните години се наблюдава спад в производството на животински продукти. Броят на всички животни в общината (птици, свине, биволи, говеда, в т. ч. крави), с изключение на овцете и козите намалява. Една от най-важните причини за това е преминаването на животновъдството в общината почти изцяло в дребния, основно семеен частен сектор, където няма условия за стопанска ефективна концентрация и за въвеждане на съвременни технологии при отглеждане на голям брой животни, независимо от наличието на естествени ливади, мери и пасища.

Важна роля за стабилизиране на подотрасъла има развитието на животновъдство, базирано на местни породи, развитие на фуражното растениевъдство, както и развитие на пчеларството.

Горско стопанство

По данни на НСИ площта на горските територии на общината е 25785 дка, или 8.4% от общата територия. От горският фонд само 1,1% е общински. Частна собственост са 96.6% от горските територии, 2.2% са на юридически лица, а 0.1% - на религиозни организации

Община Бойчиновци попада в обхвата на горско стопанство „Монтана“. Съществуващият горски фонд в общината няма ресурси за промишлено използване, но има наличие на горски масиви с възможност за добив на дървесина. Чрез залесяване на нови територии са създадени предпоставки за подобряване състоянието на горите. Ползванията от горите и земите от горския фонд, като добив на смола, борина, сено, листников фураж, лико, кори, семена, събиране на гъби, горски плодове, други растения и части от тях, улов на животни, които не са дивеч, паша на селскостопански животни, пчеларство и други, без ползване на дървесина, са странични ползвания.

Туризм

Община Бойчиновци е разположена в Дунавската равнина и част от Предбалкана. Местоположението на общината благоприятства развитието на селското стопанство и в по-малка степен на туризма, предимно с местно значение.

Въпреки това община Бойчиновци има добри условия и възможности за развитие на селски туризъм.

Особено атрактивни са следните природни забележителности, които могат да се превърнат в места за развитие то на селския и екологичен туризъм:

- малката рекичка Рибине в землището на с. Лехчево, с естествено езеро с красиви жълти водни рози;
- в село Мадан се намира язовир „Маданска бара”, който може да се разработи и благоустрои за развитието на спортния риболов и отдих. В околностите на същото село се намират божурови поляни, разположени в близост до горски масив.
- В защитените зони по НАТУРА 2000 „Пъстрина” и „Портитовци - Владимирово”, разположена по поречието на р. Огоста могат да се развият екологичен и орнитоложки туризъм.

Достъпна и съвременна база за настаняване е изградена в единствения Летателен център за въздушни и екстремни спортове в Северозападна България - „Ава спорт“. Намира се на територията на село Ерден, в близост до гр. Бойчиновци. Предназначен е за специализиран туризъм в областта на екстремните въздушни спортове и летенето. В Летателния център се провеждат национални и международни състезания, посещава се от много чуждестранни състезатели, а също привлича и много любители на различните екстремни въздушни спортове. Новоизграденият семеен хотел в центъра на с. Ерден също предлага отлични условия за настаняване за туристите.

Екологична характеристика

Въздух

Община Бойчиновци е класифицирана по чл. 30, ал. 1, т. 4 в съответствие с Наредби № 7 и № 12 към ЗЧАВ и попада в VI район, в който нивата на един или няколко замърсители не превишават долните оценъчни прагове, поради което общината не разполага със стационарни пунктове за контрол качеството на атмосферния въздух. Това е свидетелство за много добрите му качества.

Замърсяването на въздуха се дължи основно на битови източници, автотранспорта и промишлеността. Промишлената дейност в общината е силно ограничена и не води до сериозно замърсяване на въздуха.

Шумово замърсяване

На територията на община Бойчиновци няма агломерации, основни летища, железопътни линии и пътища, определени като такива в Закона за защита от шума в околната среда.

Съществуващите шосейни и железопътни артерии не могат да бъдат класифицирани като силно натоварени и не представляват сериозен проблем по отношение на шумовото натоварване на околната среда. Основните промишлени източници на шум са разположени в отдалечени от жилищните райони промишлени зони, като се предприемат мерки за обезшумяване на производствата и съоръженията.

Поради своя характер и големината на населените места община Бойчиновци не е сред общините, за които шумовото замърсяване е сериозен проблем.

Води

Речната мрежа на територията на община Бойчиновци включва средното течение на р. Огоста, долното течение на р. Ботуня, реките Рибине и Вировска река, както и по - малки сезонни притоци. Хидроенергийният потенциал на реките в общината е предпоставка за добив на електроенергия чрез изграждане на малкиВЕЦ. Най-голяма по водосборна площ и дължина, както и по водни количества е р. Огоста.

Опазването, рационалното използване и управлението на водните ресурси е от първостепенна важност както за община Бойчиновци, така и за другите общини в област Монтана и област Враца, през които преминават теченията на реките Огоста и Ботуня. Основен проблем пред общината остава заустването на отпадъчните води във водоприемниците без пречистване, както и ниската степен на изграждане на канализационни и пречиствателни системи в населените места.

Частични канализационни колектори са изградени в гр. Бойчиновци и с. Лехчево. В по-малките селища от общината липсва изградена канализационна мрежа. В селата се използват септични ями. За гр. Бойчиновци няма изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Отпадъчните води на гр.

Бойчиновци, с. Лехчево и Поправителен дом гр. Бойчиновци се изливат в р. Огоста и р. Ботуня. "МАК-ОИЛ-2" ЕООД – гр. Бойчиновци в момента работи със значително намален капацитет и на практика не влияе съществено за замърсяването на водите в общината.

Почви

Почвите преобладават в голяма част излужен чернозем и сивите горски почви. Срещат се и оподзолени горски почви. По поречието на реките Огоста и Ботуня са разпространени и алувиално-ливадни почви. В минимални количества има и льос.

Няма установено замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители и препарати за растителна защита, с тежки метали и металоиди. Нарушаване на почвите има и в района около трите кариери за инертни материали в селата Ерден, Владимирово и Громшин, както и от Асфалтовата база в с. Владимирово.

Замърсяването на почвите на територията на общината се дължи главно на неконтролирано изхвърляне на отпадъци от домакинствата по населени места.

Защитени територии и биоразнообразие

Местната растителност е представена от разпокъсани площи заети от ясен, дрен, лешник. Среща се и обикновения габър, клен, и бряст. По склоновете расте люляк и смрадлика. Значителни площи са заети от горски култури – бор, акация, бреза и липа.

Ценно национално богатство на територията на общината са вековните дървета. Картотекирани са и се наблюдават четири броя вековни дървета в местността “Горно ливаге” – с. Мърчево и в двора на бившето училище в квартал “Огоста” град Бойчиновци.

Особено характерно за общината е наличието на редкия вид водна роза (White Water – Lily или *Castalia alba*) разпространена по течението на р. Рибине в землището на с. Лехчево и червения божур в землището на с. Мадан.

По отношение на животинския свят по-разпространени представители са: пепелянка, стенен гущер, лястовица, черен щъркел, гарван гробар, прилеп, белка, язовец, лисица, чакал. Горските масиви се обитават от следните животински видове: смок мишкар, горски гущер, синигер, горска сова, пъдпъдъци, кеклици, кълвач, заек, дива свиня, дива котка, вълк. Местата с по-голяма надморска височина се обитават от гълъб, орехче, осояд и др. Водните екосистеми се обитават от речен кефал, черна мряна, уклея, каракуда (таранка), клен, сом, скобар, костур, шаран, пъстърва, водна костенурка, видра и др.

Защитени зони по Натура 2000

На територията на община Бойчиновци попадат две Защитени зони по НАТУРА 2000, съгласно Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите: Защитена зона „Пъстрина“ с площ 35 515,805 дка и Защитена зона „Портитовци-Владимирово“ с площ 6 643,795 дка, което е около 4.23 % от територията на общината.

ПУО БОЙЧИНОВЦИ

II. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещото развитие на отпадъците

В този раздел са представени изводите и препоръките, които са направени след проведеня анализ на актуалното състояние на дейностите по управление на отпадъците. Направените изводи са използвани за формулиране на целите на Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци и препоръчителните мерки за тяхното постигане.

➤ Община Бойчиновци спазва напълно изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания. Общината е осигурила екологосъобразно депониране на отпадъците на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“, Комплексно разрешително по чл. 117 от ЗООС (КР № 162-Н1/2010 г.), издадено от Министерство на околната среда и водите.

➤ През 2007 г. в Община Бойчиновци е извършван морфологичен анализ (МА) на състава и количеството на ТБО. Данните от Доклада от проведеня през периода декември 2015 г. - септември 2016 г. МА (Таблицы.VI до X) и техния анализ ще подпомогнат за вземането на подходящите управленчески решения, относно дейностите по управление на отпадъците.

➤ За Община Бойчиновци стойността на показателя норма на натрупване (представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението) за 2015 г. е 219 кг/ж/год. Тази стойност е съизмерима със стойностите за населени места с население под 3000 жители е 241,7 кг/ж/год (Таблица.IV).

➤ Общината решава въпросите със строителните отпадъци и от разрушаване на сгради чрез извозването им и депонирането им на регионалното депо за неопасни отпадъци. На регионалното депо има обособена клетка за депониране на строителни отпадъци. Община Бойчиновци не разполага с инсталация за рециклиране на строителни отпадъци. Препоръчително е да бъде извършено проучване за възможностите за изграждане на площадка/депо за строителни отпадъци на територията на Общината да се осигури възможност строителните отпадъци да се използват за обратни насипи, рекултивационни дейности и други начини за оползотворяване.

➤ Към момента Община Бойчиновци няма сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки и няма организирана система за

разделното им събиране на рециклируеми фракции (хартия и картон, стъкло, пластмаса). На територията на регионално депо за неопасни отпадъци гр. Монтана има изградена сепарираща инсталация, където смесени битови отпадъци се подлагат на предварително третиране на преди депониране.

- В Община Бойчиновци не е организирана система за разделно събиране на битовите биоотпадъци и до момента няма изградени съоръжения или инсталации за тяхното оползотворяване. Данните от извършения МА показват наличието на потенциал на битови биоотпадъци (хранителни, градински, дървесни) - за 2015 г. количеството е 630,91,01 т. или 33,21 % (Таблица X и Фигура 5) от общото генерираните в Общината ТБО. С цел създаване на условия за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците и намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез разделно събиране и рециклиране чрез компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци е препоръчително Община Бойчиновци да кандидатства за финансиране за осигуряване на необходимите съдове за разделно събиране на биоотпадъци и провеждане на информационни кампании.
- Към настоящия момент на територията на Община Бойчиновци няма изградена ПСОВ.
- На територията на община Бойчиновци не съществуват нерегламентирани сметища.
- Съгласно изискванията чл. 19 ал.2 т.11 от ЗУО и на НПУО „до средата на 2014 г. общините следва да осигурят площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита, от ремонтна дейност на домакинствата и др.“ Община Бойчиновци е предприела действия, но все още не е осигурена такава площадка. Не са осигурени услуги за разделно събиране на опасни битови отпадъци. На територията на общината няма частни пунктове за изкупуване на битови рециклируеми отпадъци.
- Общината няма сключени договори с организации за оползотворяване и лица с разрешителни по ЗУО за прилагане на схеми за разделно събиране на следните групи масово разпространени отпадъци - отпадъци от опаковки (от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло), ИУЕЕО и ИУМПС.
- Най-голям дял в разхода на общината за управление на битовите отпадъци е разхода за сметосъбиране и сметоизвозване. Бъдещи мерки за увеличаване на

разделно събраните рециклируеми отпадъци и на зелените биоотпадъци, битовите биоотпадъци, както и на други потоци битови отпадъци, могат да доведат до намаляване на тези разходи, съвместно с мерките за оптимизация на маршрутите и графици за сметоизвозване.

➤ Приходите от такса битови отпадъци в Община Бойчиновци за 2015 г. (174.184.00 лв.) са по-малко от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците (Таблица XIV).

➤ Размерът на заплащаните обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО нараства през анализирания период, тъй като:

- - ТБО се обезвреждат чрез депониране,

- размерът на отчисленията за един тон депонирани отпадъци нараства всяка година.

Ето защо е препоръчително Общината да предприеме решителни мерки за намаляване на количествата депонирани отпадъци и да увеличи количеството на разделно събраните рециклируеми фракции, което ще има висок екологичен ефект и финансов ефект.

➤ Актуалната Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци е от 2014 г. в съответствие с изискванията, заложи в ЗУО и НПУО.

➤ Съгласно приетата структурата на общината за 2016 година, основните функции за координация на изпълнение на политиката за управление на отпадъците са възложени на Зам. кмет. Организацията на дейностите по управление на отпадъците е възложена на Гл. специалист „Екология“ към Дирекция „СИПОСУТ“. Независимо от малката численост на общинската администрация, общината разполага с добър административен капацитет за управление на отпадъците и за изпълнение на големи инвестиционни проекти. Независимо от това, предвид нарастналите отговорности на Общините, произтичащи от националните нормативни актове и предвид значителните правомощия и финансов ресурс на Общината в областта на отпадъците се препоръчва реализиране на мерки за професионално развитие на служителите.

➤ Община Бойчиновци не разполага с единна информационна система за управление на отпадъците. Предвид големите предизвикателства пред общините по управление на отпадъците и изпълнение на количествените цели за отпадъците, целесъобразно е Общината да разработи единна информационна

система за отпадъците, която да интегрира данни и информация за всички аспекти на управление на отпадъците.

➤ Наличната на интернет страницата на Община Бойчиновци информация, отнасяща се за дейностите по управление на отпадъците не е достатъчна. Необходимо е да се включи актуална и разнообразна информация за политиките на Общината в областта на управление на отпадъците с цел повишаване на обществената информираност и привличане на гражданите на Общината да участват активно в планираните кампании.

III. SWOT Анализ

Изготвеният SWOT анализ на управлението на отпадъците в Община Бойчиновци се базира на резултатите от проведените анализи на текущото състояние на управление на отпадъците на територията на Общината и представя силните и слабите страни, възможностите и заплахите в контекста на планирането на бъдещи действия. Силните страни са характеристики, които дават сравнително предимство. Слабите страни представят ограниченията или недостигът на ресурси и капацитет, идентифицирани при анализа на текущото състояние на управление на отпадъците в Общината, които възпрепятстват развитието на сектора. Възможностите идентифицират най-благоприятните елементи на външната среда, от които Общината би могла да се възползва, а заплахите съответно идентифицират най-неблагоприятните елементи на външната среда.

СИЛНИ СТРАНИ

- Средната норма на натрупване на отпадъците в Община Бойчиновци е значително по-ниска от стойността на показателя спрямо средните за страната и за област Монтана, и съизмерима с тази за населени места с население под 3000 жители.
- Битовите отпадъци се депонират на изградено модерно регионално депо за неопасни ТБО, което отговаря на всички екологични стандарти.
- Съществува необходимата институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на дейностите по отпадъци.
- Липса на големи индустриални замърсители.
- Структурирана система за управление на отпадъците в Общината.
- Общинската система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци е осигурена с необходимата инфраструктура и функционира добре, като в нея е обхванато цялото население на Общината.
- Добре функционираща и с възможности за повишаване на ефективността система за организирано събиране на битовите отпадъци.
- Организиран контрол по спазване на законовите изисквания по управление на отпадъците на територията на Общината.
- Въведен е регионален принцип за управление на отпадъците.
- Добро взаимодействие между местната власт, НПО, дружества и частен бизнес при решаване на проблемите по опазване на околната среда.
- Приемственост в работата на общинската администрация.

- Изискване от страна на обществеността за по-чиста околна среда, разбиране на значението за опазване на околната среда.

СЛАБИ СТРАНИ

- Не добре функциониращи системи за разделно събиране на масово разпространени опасни отпадъци при източника им на генериране.
- Недостатъчно ефективно използване на ресурсите.
- Ограничени екологични познания, недостатъчно съзнание и култура на гражданите.
- Липса на активни местни НПО работещи в областта на управлението на отпадъците.
- Все още не се извършва компостиране или друг тип оползотворяване на „зелени отпадъци“.
- Липсва система за разделно събиране на рециклируеми фракции.
- Липса на инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците.
- Липса на единна информационна система за отпадъците.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, и на система за отчитане удовлетвореността на обществеността от дейностите и услугите, свързани с отпадъците.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Създаване на интегрирана общинска информационна система за управление на дейностите по отпадъци с осигурен обществен достъп.
- Усъвършенстване на стратегическата рамка за управление на отпадъците.
- Повишаване на капацитета на общинската администрация за усвояване на фондовете в сферата на управление на отпадъците.
- Повишаване информираността на населението чрез въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение.
- Интегриране на политиките за управление на отпадъците в другите местни политики.
- Проучване и използване на публично-частни партньорства в управлението на отпадъците.
- Използване на възможностите на националните програми и финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците.

- Възможни източници за увеличение на приходите за системата са: повишаване събираемостта на таксата; оптимизиране структурата на таксата; въвеждане на пряко заплащане на услуги по управление на отпадъците, икономически ефективно рециклиране и оползотворяване.
- Осигуряване на мотивация на общинските служители - финансово и морално стимулиране при доказан професионализъм.
- Осигуряване на прозрачност в работата на Общинска администрация при "отворени врати".
- Участие на местни фирми в изпълнение на дейностите по управление на отпадъците - сметосъбиране, рециклиране, компостиране и депониране, увеличава предприемаческите възможности в региона.
- Ограмотяване на населението по отношение на разделното събиране на отпадъците и ползата от тяхното рециклиране, домашно компостиране, както и от стратегията „нулеви отпадъци“.
- Разработване на пазара на продукти, произведени от биоотпадъци (компост).
- Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.

ЗАПЛАХИ

- Неизпълнението на нормативните изисквания води до налагане на санкции и глоби.
- Разпространение на заразни болести поради не дезинфекциране на съдовете за БО.
- Забавеното излизане от икономическата криза възпрепятства провеждането на системата за управление на отпадъците съобразно съвременните изисквания.
- Обществена съпротива срещу повишаване на разходите за извършените дейности по отпадъците.
- Увеличаване на разходите за управление на битовите отпадъци и необходимост от повишаване таксата битови отпадъци за населението.
- Неизпълнението на нормативните изисквания се преследва от контролните органи и води до налагане на глоби и санкции.
- Ниската платежоспособност на Общината на позволява значими инвестиции и затруднява привличането на качествени изпълнители на услугата.

IV. Цели и приоритети

Стратегически цели

Стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2016-2020 г. са определени въз основа на целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., и направените изводи и препоръки от анализа на текущото състояние при управление на отпадъците на територията на Общината, прогнозите за образуваните отпадъци за периода на Програмата и SWOT анализа.

В съответствие с това стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците са:

- **Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им**
- **Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането на отпадъци**
- **Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда**
- **Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията за управление на отпадъците**

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Въз основа на анализа на съществуващата практика по управление на отпадъците и идентифицираните проблеми и несъответствия, както и при отчитане на изискванията на националното законодателството и политика и на конкретните условия и нужди на района, са определени основните цели на програмата:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците.
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;

- Нормативно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта.
- Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците.
- Укрепване на административния капацитет на Общината за управлението на отпадъците.
- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите "отговорност на производителя" и "замърсителят плаща".
- Участие на обществеността.
- Управление на специфични потоци отпадъци.

При определянето и приоритизирането на мерките, заложи в програмата, са спазвани следните **основни принципи за управление на отпадъците**, залегнали в международните правни актове, както и общата европейска и националната политика в тази област:

- *устойчиво развитие* - използване на природите ресурси по начин, който не ги унищожават или уврежда и не ограничават възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения;
- *принцип на предотвратяването* - ограничаване до минимум използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуваните отпадъци;
- *принцип на превантивността* - предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци за предотвратяване на риска за околната среда и човешкото здраве;
- *принцип на самостоятелност и близост при управление на отпадъците* - за осигуряване на самостоятелност при управление на отпадъците;

Йерархията на управлението на отпадъците описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци:

- предотвратяване на образуването на отпадъците;
- оползотворяване на отпадъците чрез рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия;
- обезвреждане чрез депониране или изгаряне на тези отпадъци за които е невъзможно да бъдат предотвратени и/или оползотворени;
- "замърсителят плаща" и в частност "отговорност на производителя" - производителите трябва да поемат отговорност за:
 - предотвратяване и намаляване на отпадъците, образувани при производството на техните продукти;

- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда:

- развиване на пазари за повторна употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.

- интегрирано управление на отпадъците;
- участие на обществеността.

Предотвратяване образуването на отпадъци

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от Рамковата директива за отпадъците (РДО), респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като: „Мерки, взети преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък, които намаляват:

- количеството отпадъци, вкл. чрез повторна употреба на продуктите или удължаване срока на експлоатация на продуктите;
- неблагоприятните въздействия на генерираните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съставът на опасни вещества в материалите и продуктите.“

От количествена гледна точка предотвратяването на образуването на отпадъци означава предотвратяване или ограничаване генерирането на отпадъци. Това може да бъде постигнато чрез по-дълъг срок на употреба на продуктите, веществата или материалите (очевидно чрез повторна употреба и производство на продукти с продължителен срок на експлоатация, което заменя нуждата от нови продукти) или просто чрез употреба на по-малко материали (намаляване на материалоемкостта). От гледна точка на качеството предотвратяване образуването на отпадъци означава предотвратяване и ограничаване на екологично опасните отпадъците и по-специално опасните и/или токсични вещества.

Предотвратяване на образуването на отпадъци може да се постигне само чрез предприемане на практически решения на различните етапи от жизнения цикъл на продуктите: дизайн, производство, външен вид и начин на използване от потребителите.

Новата Рамкова директива 2008/98/ЕС за отпадъците изисква от страните-членки в срок до 12 декември 2013 г. да разработят и утвърдят Национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъците. Тези програми трябва да се оценяват най-малко на всеки 6 години и да се актуализират. Те

трябва или да са част от програмите за управление на отпадъци, или да са част от други програми свързани с политиката по опазване на околната среда, или могат да са отделни програми.

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Законът за управление на отпадъците постави изискване пред местните власти да достигнат поетапно до 2020 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло¹ в следните количества:

- **до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло**
- **до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло**
- **до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.**

Нормативната уредба дава възможност всяка Община да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в Общината и региона.

При изпълнението на целите за рециклиране на битовите отпадъци съответните общини се освобождават от заплащане на отчисления по чл.64 от ЗУО в размер на 50% от дължимата за съответната година сума. Освобождаването от заплащане е изключително важно и от социална гледна точка, тъй като заплатените суми за отчисления рефлексират в посока увеличение на таксата за битови отпадъци, т.е. при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци от Общината, тези разходи няма да се включват в таксата битови отпадъци.

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци
Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Тази цел е в съответствие и произтича от изискванията на Директива 1999/31/ЕС относно депа за отпадъци. Намалването на депонираните биоразградими отпадъци има пряко отношение към политиките за климатичните промени, тъй като води до намаляване на емисиите на парникови газове.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО заедно или поотделно да постигат поетапно цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Въвеждане на система за разделно събиране с цел оползотворяване и рециклиране на отпадъци

С въвеждане на система за разделно събиране с цел рециклиране значително ще се намали общия обем отпадък за събиране, извозване и депониране. Постигат се и други положителни резултати като – удължаване живота на депото, намаляване разходите за транспорт.

Количествените цели за поетапно рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло до 2020 г. за Община Бойчиновци са представени на Фиг. 8.

Въвеждането на разделно събиране при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събраните фракции. Задължение на общините е да организират системи за разделно събиране на отпадъците.

Приоритет има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране съгласно чл.19, ал. 3 от ЗУО, както следва:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на Общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- разделно събиране на опасни отпадъци, в това число НУБА, отработени масла ИУГ, ИУЕЕО, ИУМПС;
- разделно събиране и оползотворяване на битови биоразградими отпадъци;
- разделно събиране на едрогабаритни отпадъци и опасни отпадъци от домакинствата в населени места с над 10 000 жители, и при необходимост и в по-малките населени места.

Предвидените мерки, следва да подпомогнат увеличаването на събраните количества и видовете отпадъци, с цел оползотворяване и рециклиране. Това ще наложи постепенно разширяване и развитие на системите за събиране на различни вторични суровини и включване в разделното събиране на допълнителни отпадъчни материали и фракции.

Разделно събиране на битови биоотпадъци

Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци въвежда и ограничения за депониране на биоразградими отпадъци: поетапно до 2016 г. количеството на биоразградими отпадъци, които се депонират да се редуцира през 2016 г. до 35% от количеството през 1995 г.

В малките населени места под 3 хил. ж. и от 3 до 25 хил. ж. с най-голям относителен дял са биоразградимите отпадъци - около 60%, като градинските са водещи с относителен дял 30% в най-малките населени места, а хранителните – с малък превес над градинските в групата на населените места от 3 до 25 хил. ж. Съгласно чл. 19, ал.3, т.10 ЗУО, кметовете на общини имат задължението за организирането на разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определят местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.

Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

- Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци
Разпоредбите на чл.31, ал.1, т. 2 ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35

на сто от общото количество на биоразградими отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

- Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- одобрен е Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.
- ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;
- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- в някои населени места на страната са осъществени проекти за домашно компостиране;

- проведени са обучителни програми за общините с цел запознаването им с нормативната уредба за биоразградимите отпадъци и добри европейски общински практики в тази област, както и за очакванията към общините

Всички органични отпадъци могат да се компостират. От всички “зелени” отпадъци - отпадъци от дворове, като паднали листа, окосена трева, плевели и останки от градински растения, също и хранителни отпадъци, може да се получи отличен компост. Дървесните отпадъци от дворове могат да бъдат насечени и нарязани до размера на дърва за горене в печка или камина или да бъдат раздробени чрез шредер до дървесни стърготини или малки парченца. Когато се поставят около засадени растения или за настилка на пътеки, те накрая ще бъдат биоразградени и ще се превърнат в компост.

Компостирането може да се практикува в повечето дворове в изработени в домашни условия или фабрично произведени съдове за компостиране или просто на открити купове (в някои населени места има изискване за затворени съдове). Фирми, училища и други предприятия може също лесно да компостират отпадъците си. Изработените в домашни условия съдове могат да бъдат направени от дървесни отпадъци, тел, снегозадържащи съоръжения или дори стари кофи за боклук (с дупки, пробити в страни и отдолу).

Информационни кампании

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците

Законодателството предоставя възможност на общините сами да определят организацията и техническите средства по събирането, извозването и обезвреждането на битовите отпадъци при спазване на условията за опазване на околната среда и човешкото здраве от вредното им въздействие. Съгласно изискванията на ЗУО кметът отговаря за осигуряването на съдовете за съхранение на отпадъците, събирането и транспортирането им до депата, инсталациите или други съоръжения за обезвреждане. Средствата за управление се формират от събирането на „такса за битови отпадъци“ , като начина за

събиране, определяне и разходване се определят по реда на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

Различни са възможностите за определяне на размера на такса – смет, но масово се практикува определянето на база данъчна оценка. Като най-справедлив, но в същото време и трудно приложим е определянето на база количество, формиран отпадък. Друга, сравнително справедлива възможност е формиране на база брой членове в домакинство. Като най-справедлив за юридически лица отново се очертава принципа на база количество генерирани отпадъци. Всяка Община сама избира методологията и я защитава пред Общинския съвет който я приема или отхвърля.

Нормативно регулиране на управлението на отпадъците на ускоряване прилагането на законодателството и политиката в тази област

Местната нормативна уредба (Наредба за управлението на отпадъците на територията на Община Бойчиновци от 2014 г.) създава необходимите условия за прилагане на националното законодателство. В наредбата се регламентират задължения на различните лица, които имат отговорности в процеса на управление на отпадъците – кмета на Общината, собствениците или наемателите на търговски обекти (магазини) и заведения за обществено хранене, управителните съвети на етажната собственост, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища.

Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.) и въвеждане на информационни системи за събиране и обработка на данни. Този въпрос е разгледан в раздела за повишаване на административния капацитет.

Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за образуването, състава, събирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци е от съществено значение за правилната оценка на съществуващото състояние и за осъществяване на ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Предвиждат се мерки за:

- въвеждане на информационна система за получаване и обработка на данни от лица, извършващи събиране на рециклируеми отпадъци на търговска основа (пунктове и от големи генератори), организации по оползотворяване и лица извършващи дейности с отпадъци, с които Общината има договори с цел мониторинг на изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци;
- провеждане на регулярни морфологични изследвания на отпадъците от системите за събиране на смесени битови отпадъци и отпадъци от опаковки;
- оценка на общото количество на образуваните отпадъци, включително и нерегламентирано изхвърляните;
- оценка на количеството и дела на отделните видове масово разпространени и други отпадъци, за които се предвижда въвеждането на системи за разделно събиране;
- прогнози за изменение на количеството и съставът на отпадъците.

Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в Общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и добре обучен персонал, ангажиран със:

- разработване и прилагане на законодателството, технически стандарти и ръководства за дейностите по управление на отпадъците;
- разработване на политиката за управление на отпадъците, планиране и прилагането на местно ниво;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни.

Изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще изисква повишаване на административния капацитет на местно ниво.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага

приемането на мерки за насърчаване на кооперирането между общините, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците. Чрез регионалните инициативи ще бъде осигурен достъп до необходимото ноу-хау и техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Включените в настоящата подпрограма мерки са насочени към укрепване на административния капацитет, необходимостта от които произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектора на управление на отпадъците.

Участие на обществеността

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в общинската програма, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Ще се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание.

За целта се предвижда:

- редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда чрез публикуване на информация на интернет страницата на Общината;
- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на „Такса битови отпадъци“ и отчитането на изразходваните средства;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на Общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите.

За повишаване на общественото съзнание на сайта на Община Бойчиновци периодично се подава информация за дейности с широко обществено значение.

V. План за действие с подпрограми с мерки за постигането им

Предложеният План за действие обхваща периода 2016 – 2020 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в Програмата цели. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата.

С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране.

V.1 Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

Мото на програмата: Най-добрият отпадък е този, който въобще не е възникнал

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие транспортирането и третирането на отпадъците. Икономическите ползи от предотвратяването на отпадъци са значими, тъй като то води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и свързаните с това инвестиции, както и нарастващите отчисления, които общините плащат за депониране на отпадъци, разходите за управление на отпадъците отнемат значителен ресурс от бюджета на Общината. На индивидуално ниво, намаляването на отпадъците също носи икономически ползи, тъй като по-разумната и екологосъобразна консумация води до използване на по-малко пари за закупуване на продукти, които се превръщат в отпадък.

Един от основните приоритети на Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци е провеждане на целенасочена политика за предотвратяването на отпадъците - намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването на отпадъци.

Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Мерките условно могат да се обособят в няколко групи:

- **нормативни** - например технологични и продуктови стандарти за добив, производство и разпространение; зелени обществени поръчки;
- **икономически** - например положителни и отрицателни финансови стимули; разширена отговорност на производителя;
- **комуникационни** - например доброволни споразумения; повишаване на общественото съзнание; обучения; екологичен маркетинг;
- **технически** – например екологосъобразно проектиране; повторна употреба на опаковки и стоки.

Предотвратяването образуването на отпадъци се състои от следните елементи:

- **Предотвратяване образуването на отпадъци**

Предотвратяването включва пълното избягване на генерирането на отпадъци, чрез реално премахване на вредните вещества или чрез намаляване на материалния и енергийния интензитет в производството, потреблението и разпространението. Примерите за точно прилагане на предотвратяването включват такива, които се отнасят до:

- Опасните свойства на определени съставки/ компоненти в продуктите, като се налага тяхното избягване и/или заместване с материали, които не са опасни за човека или за околната среда (например, чрез забрани на използването/ влагането на полихлорираните бифенили или озоноразрушаващите вещества, или премахване на тежките метали от батериите на мобилните телефони).
- Количество, като избягване употребата на материали или на етапи в производството/потреблението (например, чрез купуване на плодове и зеленчуци от открити пазари или от секцията за плодове и зеленчуци в супермаркета, вместо купуването на пакетирани плодове или чрез премахване на междинното опаковане на козметични продукти и паста за зъби).

Мерките за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци:

- повторната (многократната) употреба, която предотвратява превръщането на материала в отпадък;
- директна употреба – напр. повторно пълнене на опаковки;
- обновяване - подобряване, поддръжка в изправност и др.;
- използване на отпадъка като източник за резервни части;
- реставриране - този процес може да включва пълно разглобяване на продукта и подмяна на основни части, като реставрираният продукт може да е със същите или дори с по-добри качества.

- **Намаляване генерирането на отпадъци при източника**

Намаляването при източника включва минимизиране употребата на токсични или вредни вещества и/или минимизиране консумацията на материали или енергия. Примерите за намаляване при източника включват такива, които се отнасят до:

- Опасните свойства на определени съставки/ компоненти в продуктите, като намаляване употребата на вредни вещества в продуктите, в системите за производство и продажба, както и в системите за консумация и депониране и намаляване употребата на вещества, които пречат на повторната употреба или рециклирането (например, пластмасови етикети върху хартия, използване на хлорирани разтвори като почистващи средства).
- Количество, като използване на по-малки количества ресурси за осигуряване на същия продукт или услуга (например намаляване дебелината на покритието, въвеждане на системи за повторна употреба или пълнене, миниатюризация, ресурсно ориентирани покупки и потребление) и използване на по-ресурсно независими строителни подходи и материали.

Мерки за намаляване на генерираните отпадъци при източника:

Отпадъци от хартия и картон от домакинствата:

- практики за ограничаване употребата на хартии, като се даде приоритет на съхранението и тазпространението на информация на наелектронни носители;
- поставянето на стикер "против нежелана поща", поясняващи нежеланието на гражданите да получават рекламни материали в пощенските си кутии.

Хранителни отпадъци:

- информационни кампании за разпространяване на добри практики за информиране и въздействие върху навиците на потребителите при закупуването и съхраняването на храни;
- дискусии с производители и търговци на храни;
- информационни кампании в училищни столове, детски градини и заведения за обществено хранене.

Борба с прекомерната консумация и устойчивост на потреблението

- информационни кампании за разясняване на вредното въздействие от излишните покупки;
- повишаване търсенето на екологосъобразните продукти;
- повишаване на информираността и развитието на екологичното етикетиране на продукти;

Зелени отпадъци

- проучване на натрупания опит на държавите от ЕС в домашното компостиране;
- разпространяване на добри практики от разделно събиране на биоразградими отпадъци и методи за компостиране;
- демонстрации, дни на отворени врати и др.

Опаковки от домакинствата и свръхопаковане

- проучване на добрите практики и възможностите за ускоряване на напредъка в замяната на найлоновите торбички с пазарски чанти от текстил за многократна употреба или рециклируеми торбички;
- борба с практиката на свръхопаковане (опаковане, което няма полезна функция, като например защита при транспортиране, а има съществена роля в продуктовия маркетинг);
- популяризиране въвеждането на депозитни системи.

Отпадъци от офиси

- спестяване на хартия в офисите, най-вече чрез повишаване на информираността за правилното използване на новите технологии;

- разпространяване на добри практики от страна на публичната администрация и "зелените" обществени поръчки.

Отпадъци от учебни заведения

- провеждане на мероприятия за повишаване заинтересоваността на учащите се;
- включване на темата за предотвратяване образуването на отпадъци и устойчивото потребление в учебните програми;
- системи за оценка на училищата.

Строителни отпадъци

- инициативи за замяна на материали и техники, които не позволяват демонтаж, повторна употреба или рециклиране;
- разработване на наръчници, които да се използват по време на строителни или ремонтни работи, както и при разрушаване на сгради;
- практиките за използването на продукти за повторна употреба и / или произведени от рециклируеми материали в т.ч. чрез механизма на „зелените обществени поръчки” и т.н.;
- стартирани инициативи за присъждане на етикети "Устойчиви сгради" или „устойчив квартал” за сгради с екологосъобразно строителство.

- **Насърчаване на повторната употреба**

Повторната употреба на продуктите включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка. Примерите за повторна употреба на продуктите включват такива, които се отнасят до:

- Повторна употреба след допълнителна обработка, като измиване и повторно пълнене на стъклени или пластмасови бутилки, и обработка и използване на празни варели от лепила за варели за петрол.
- Повторна употреба без допълнителна обработка, като използване на торбички за пазар повече от един път.

Мерки за насърчаване на повторната употреба:

- насърчаване дейностите на работилници за поправка;
- информация за дейности на магазини за стоки втора употреба;

- подпомагането на работилници и магазини чрез осигуряване на работна ръка по линия на програми по заетостта;
- улесняване връзката с лица, които искат да се освободят от стоки с потенциал за повторна употреба;
- информиране на широката общественост за ползите и възможностите за закупуването на стоки втора употреба;
- информация за начините на събиране на едрогабаритните отпадъци до и други отпадъци, подходящи за повторна употреба, за да се избегне увреждането им.

- **Рециклиране при източника**

Рециклирането при източника включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка. Примери са:

- Използване след биологично третиране, като домашно компостиране.
- Използване след пречистване, като повторна употреба на вода, след пречистване и т.н.

Някои от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти.

Определянето на индикатори за успеха на предотвратяване на образуването на отпадъци е изключително труден процес. Да се измерва количественото ПО означава да се измерва несъществуващо количество отпадъци, а да се измерва качествено ПО означава да се измерва вреда, която не се е състояла.

V.2 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

Важна предпоставка за изпълнение на целите, заложи в НПУО 2014-2020 е ясна и прозрачна политика на Общината, точно дефинирани отговорности, определяне на задължителни количествени цели за подготовка и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най – малко хартия и картон, метал, стъкло и пластмаса.

Съгласно чл. 33. (1) от ЗУО Системите за разделно събиране на отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 6 и за разделно събиране на отпадъци от опаковки обхващат не по-малко от 6 000 000 жители на територията на страната и задължително включват всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители.

Съгласно Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г., целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2020 г., са както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Важна предпоставка за постигане на посочените цели са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране,
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло,
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обект, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации,
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране,

- осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми и освобождаването на общините от заплащането на с 15% по-голяма сума за дължимите отчисления за депониране,
- възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления по чл. 64 от ЗУО за финансиране на инвестиционни проекти, свързани с дейности по управлението на отпадъците.

Община Бойчиновци разполага с актуални данни за морфологичния състав на битовите отпадъци, което има важно значение за прецизиране на количествата по потоци битови отпадъци, вземане на важни управленски решения и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Следва в края на 2021 г. да се възложи отново проучване на морфологичния състав на отпадъците, тъй като нормативната уредба изисква тази дейност да се извършва от общините на всеки пет години, което пък от своя страна е едно от условията за освобождаване на общините от заплащане на отчисления по чл.64 от ЗУО при отчитане и изпълнение на целите за рециклируемите битови отпадъци.

V.3 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците

По - голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци, които до момента с малки изключения се депонират. Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци: разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци, поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета с Постановление № 235 на Министерски съвет от 15.10.2013 г.

Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по - малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по - малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по - малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в регион а през 2014 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- одобрен е Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- определена е в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;

- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими;
- разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, в които да се идентифицират специфичните мерки на местно ниво за намаляване на количествата депонирани и увеличаване на количествата оползотворени биоотпадъци;
- периодично извършване на морфологичен анализ на състава на битовите отпадъци;
- мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Реализацията на мерките от настоящата и от други програми на НПУО 2014 - 2020 г. гарантира поетапното намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда и за използването на безопасни за околната среда материали, произведени от биоотпадъци. Осъществяването на програмата има значителен принос за изпълнение и на целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

В съответствие с Националния стратегически план Общината следва да предвиди конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци с оглед намаляване количествата за депониране. Управлението на биоразградимите отпадъци включва събиране (разделно или със смесените битови отпадъци), и оползотворяване чрез аеробно или анаеробно разграждане. Екологичните и икономически ползи от различните методи на обработване зависят съществено от месните условия, като гъстота от населението, инфраструктура и климат, както и от наличието на пазари за свързаните с този процес продукти / енергия и компост/. Изискванията към съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградими отпадъци са регламентирани в Глава трета, раздел I от Наредба № 8 от 24.08.2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Изискванията към площадките, на които могат да се

разполагат съоръженията за биологично третиране на биоразградими отпадъци са посочени в Наредба 7 от 24 август 2004 г.

Голям дял от битовите отпадъци от домакинствата в Община Бойчиновци се състои от биоразградими отпадъци. Основната част от тези отпадъци постъпват за депониране.

Компостирането е най-практичният и удобен начин да се третират органичните отпадъци в райони с еднофамилни къщи. Компостирането, което е собствения начин на природата за рециклиране, представлява контролирано разграждане на органични материали като листа, клонки, окосена трева и растителни хранителни отпадъци. Компостът е продукт за подобряване на почвата, който е резултат от правилното компостиране. **Компостирането може да бъде по-лесно и по-евтино, отколкото поставянето на тези отпадъци в чували, или транспортирането им до претоварни станции или до контейнерите на централизираната система за събиране на отпадъци. Компостът също така подобрява почвата и отглежданите на нея растения.** В селата обикновено има градини, ливади, дървета, храсти, или дори саксии за засаждане на растения и домашно приготвеният компост е много полезен.

Предвиждат се следните мерки:

- провеждане на разяснителна кампания, чрез – анкети, сайт на общината в раздел „Екобюлетин“, информационно табло, радиовъзел, брошури и мероприятия от екоклубове и организации.

V.4 Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Строителните отпадъци от строителството и разрушаване на сгради до голяма степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ресурс. Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление.

Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Същите амбициозни цели са заложи в националното законодателство, което определи поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

България има много малко практически опит в разглежданата област, поради което са необходими постоянни и координирани усилия на централните, регионалните и местни власти както и на бизнеса от строителния бранш и на неговите браншови организации. Реализацията на мерките и действията, включени в тази Програма, както и на част от планираните действия и мерки, включени в други програми от НПУО 2014-2020 г., но допринасящи за изпълнение на целите и на настоящата програма, гарантира постигане на амбициозните цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради.

Важно е да се отбележи, че на територията на страната (София и Русе) вече функционират няколко стационарни и мобилни инсталации за преработка на строителни отпадъци. Други съоръжения се изграждат в рамките на няколко от интегрираните проекти на РСУО на общини, които се очаква да бъдат въведени в експлоатация през 2015 - 2016 г.

Общината няма практика в управлението на строителните отпадъци. Отпадъци от строителни и строително-ремонтни дейности на територията на Община Бойчиновци не се образуват регулярно и няма точна информация за количеството и състава на този вид отпадъци. Рядко строителните фирми се

обръщат към общината за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Друг проблем е и това, че много отпадъци от тези дейности се изхвърлят нерегламентирано край междуселищните пътища.

Предвиждат се следните мерки:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;

- разработване на план за управление на строителните отпадъци с цел проследяване движение на количествата на строителните отпадъци от мястото на образуване до съоръжението за тяхното оползотворяване или крайното обезвреждане, като по този начин ще се гарантира максимална степен на оползотворяване на строителните отпадъци;

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно строителните отпадъци и за активно предоставяне на информация за отпадъците;

- проучване на възможности за повторна употреба на строителните отпадъци, за рециклиране и друго оползотворяване;

- създаване на благоприятни условия за изграждане на необходимата инфраструктура, осигуряване на пазар за продуктите от рециклиране на строителни отпадъци и тяхното използване вместо природни ресурси в различни области на употреба;

V.5 Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация

Депото в гр. Бойчиновци е закрито през 2010 г. със средства отпуснати от ПУДООС

На територията на община Бойчиновци не съществуват нерегламентирани сметища.

През 2005 г. е изградено и пуснато в експлоатация регионалното депо за битови отпадъци в рамките на проект "Реконструкция и модернизация на депо за битови отпадъци" гр. Монтана, което се намира в местността "Неделище", землището на селата Крапчене и Николово, община Монтана. Проектът е разработен и утвърден през 2000 г. Финансирането е обезпечено по предприсъединителната програма на Европейския съюз ИСПА на обща стойност 8 945 000 евро, като от тях 75% са безвъзмездна помощ, а останалите 25 % е държавна целева субсидия.

Съоръжението е разположено на площ - 186 дка., а полезният обем е 3 711 000 м³. То обслужва всички общини от област Монтана и община Криводол, област Враца.

Експлоатацията на депото е възложена на община Монтана.

Експлоатацията на съоръжението се осъществява в съответствие с условията в Комплексното разрешително.

V.6 Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Основни цели на програмата са изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците и повишаване на участието на населението и бизнеса в управление на битови отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците са.

Програмата включва провеждането на информационни кампании и мероприятия за обучение. Основната цел е потребителя да има възможност информирано и съзнателно да може да вземе решение при пазаруване и при извършване на ежедневни дейности в домакинството по отношение на предотвратяване на образуването на отпадъци, разделното им събиране и останалите дейности с отпадъци. Приоритет е необходимо да се отдава основно с подрастващото поколение, т.е. в училищата. При реализиране на кампании, разпространение на брошури, инициативи, връчване на индивидуални награди и др. е от особено значение да се включват ученици. С най-голяма готовност според проучвания се включват учениците между 3-6 клас. Препоръчва се Общината да обърне особено внимание по проблемите на околната среда и в т.ч. по дейностите с отпадъци именно в тази възрастова група.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за предоставяните от Общината услуги по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от Община Бойчиновци; за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци, и други. Планирано е Община Бойчиновци да реорганизира информацията на интернет страницата и да включи актуална и разнообразна информация във връзка с управление на отпадъците, като по този начин осигури на потребителите лесен достъп до информация, а Общината ще изпълни нормативното изискване на чл. 19, ал. 3, т.13 от ЗУО относно информирание на обществеността. Общината ще обърне специално внимание на работата с децата в детските градини и училищата на територията на Общината, предвид създаването у тях на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците.

Друга група мерки е насочена към участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за отпадъците чрез провеждане на анкети и допитвания по различни въпроси, свързани с управление на отпадъците.

V.7 План за действие

Планът за действие включва мерки с отговорници, срокове, необходими средства и източници за тяхното финансиране и очаквания екологичен ефект. В плана са предвидени и мерки за подобряване на организацията, отчетността и контрола на дейностите по третиране на отпадъците, технически мерки по нормативното привеждане в съответствие на съоръженията за третиране на отпадъците, сроковете за изпълнение на мероприятията, необходимите средства и екологичния ефект от реализацията им. В краткосрочен аспект са включени най-належащите мерки и мероприятия, които са обезпечени с всички необходими средства. Прогнозните разходи са взети най-вече от програмата за опазване на околната среда на Общината.

При необходимост от промяна в сроковете, същите ще се съгласуват с РИОСВ - Монтана.

№	Мярка/действие	Срок за прилагане	Отговорна институция	Очаквани разходи в лева	Предлагани източници за финансиране	Основни индикатори за постигане на целта
ЦЕЛ 1	ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ					
1.1.	Въвеждане на диференцирано облагане с такса за битови отпадъци за юридически лица с безотпадно производство, в зависимост от количеството на образуваните отпадъци.	2016 г.	Община	-	Общински бюджет	По справедливо данъчно облагане
1.2	Извършване на периодични информационни кампании за предотвратяването на битови отпадъци, ориентирани най-вече към: <ul style="list-style-type: none"> • намаляване на образуваните отпадъци; • устойчиво потребление; • участие в разделното събиране (разделяне при източника). 	2016 –2020 г.	Община	-	Оперативна програма „Околна среда” (ОПОС); Бюджет на Общината	До 2020 г. 20% увеличаване количеството на предотвратените отпадъци. Проведени поне 4 кампании.
1.3	Организиране на обсъждане с производителите и търговците на храни за повишаване на осведомеността им и насърчаване готовността им да участват в провеждането на информационна кампания,	2016 – 2020 г.	Община	-	-	Брой проведени кампании и брой участници

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

	предприета от Община Бойчиновци.					
1.4	Организиране на обсъждане с потребителски организации и отговорния бизнес за мястото на рекламата в нашето общество, заостряне вниманието за негативните характеристики на потребителското общество и ненужните покупки, насърчаване на повторната употреба както и идентифициране на най-ненужни продукти и поставяне на цели за ограничаване на консумацията им.	2016 - 2018г.	Община	-	Бюджет на Общината	Проведени обсъждания и брой участници в тях
1.5	Предприемане на действия за по-нататъшно прилагане на т.нар. „зелени обществени поръчки“ чрез включване в условията за избор на изпълнители на клаузи за приоритизиране на екологосъобразните продукти и устойчиво потребление, както и въвеждане на процедури за проследяване на	2017 г.	Община	5 000		Брой разработени ръководства. Брой проведени „зелени поръчки“

	изпълнението на заложените клаузи. Разработване на ръководство за зелени обществени поръчки, обучение на администрацията и обмяна на опит.					
1.6	Инициране на широка дискусия с ръководствата на учебните заведения за възможностите за провеждане на мероприятия за повишаване заинтересоваността на учащите се и включване на темата за предотвратяване образуването на отпадъци и устойчивото потребление в учебните програми. Организиране на мероприятия за обучение и повишаване на съзнанието на учениците за дейностите по предотвратяване на отпадъците.	2017 – 2018 г.	Община Учебни заведения, екологични организации	100	Бюджет на Общината	Брой проведени мероприятия. Брой участници
1.7	Въвеждане на система за оценка на училищата по отношение на екологичното образование и присъждане на признания за заслуги, според	2017 – 2020 г.	Община	100	Бюджет на Общината	Брой оценени училища. Брой проведени кампании за предаване за

	нивото на екологично образование на децата, промяна в поведението, техническо подобрене и инвестиции, устойчивите поръчки и участие в мероприятия по предаване за повторна употреба, сортирането и други дейности по управление на отпадъците.					повторна употреба
1.8	Проучване на възможностите за осъществяване на по-строг контрол върху изхвърлянето на опасни отпадъци в смесените битови отпадъци.	2016 – 2018 г.	Община	-	Общински бюджет отчисления	Намаляване количествата на опасните отпадъци в смесения битов отпадък
1.9	Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките от настоящата подпрограма.	2016 - 2020 г.	Община	-	-	Всички мерки, включени в ПУО са изпълнени до 2020 г.
ЦЕЛ 2	НАРАСТВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ					
2.1	Определяне от страна на Общината на изисквания към площадките за предаване на хартия, картон, пластмаса и съкло.	до 2017 г.	Община	-	-	Списък с изисквания

2.2	Поддържане на регистър на площадките за предаване на хартия, картон, пластмаса и съкло на територията на Общината.	постоянен	Община	-	-	Актуален регистър
2.3	Публикуване на интернет-страницата на Общината и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, както и информация за видовете и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани на тези площадки.	постоянен	Община	-	-	Информираност на гражданите на Общината
2.4	Обучение и подобряване на административния капацитет за управление и контрол по дейностите с отпадъците.	2016 – 2018 г.	Община	500	Общински бюджет	
2.5	Осигуряване на специални съдове за събиране на излезли от употреба батерии с логото на Общината в ресторанти, офиси, учебни заведения, общински сгради и фирми.	до 2020 г.	Община	1000	Общински бюджет	Брой поставени съдове. Количество събрани батерии
ЦЕЛ 3	ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ, ВРЕМЕННО СЪХРАНЕНИЕ, СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					

3.1	Оптимизиране на системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на Община Бойчиновци.	Постоянен	Община	-	-	Намаляване на транспортните разходи
3.2	Провеждане на мониторинг за оптимизиране периодичността на извозване на битовите отпадъци, ефективността на компактиране в транспортните средства и обема на състава на контейнерния парк. Оценка на необходимите инвестиции.	Ежегодно	Община	-	Общински бюджет	Намаляване на транспортните разходи
ЦЕЛ 4	ПРЕДВАРИТЕЛНО ТРЕТИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА СМЕСЕНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ					
4.1	Подобряване на контрола и предотвратяване нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на неразрешени за това места, изгаряне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците.	Постоянен	Община		Общински бюджет, приходи от санкции	Намаляване на замърсяванията на околната среда
4.2	Извършване на проучване за изграждане на площадка/депо за строителни отпадъци	до 2019 г.	Община	-	Общински бюджет	
4.3	Проучване относно възможностите за използване на строителни отпадъци в	до 2018 г.	Община		Общински бюджет	Екологично оползотворяване на

	обратни насипи, рекултивация на нарушени терени, запълване на негативни форми, и др.					строителни отпадъци
ЦЕЛ 5	НОРМАТИВНО РЕГУЛИРАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И УСКОРЯВАНЕ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
5.1	Актуализиране на общинската Наредба за управление на отпадъците на Община Бойчиновци.	Постоянен	Община	-	-	
5.2	Актуализация на общинската програма за управление на отпадъците при промяна на фактическите и/или нормативните условия.	Постоянен	Община	-	-	
5.3	Осигуряване изпълнението на мерките, предвидени в Националния план за управление на отпадъците.	Постоянен	Община			
5.4	Ефективно прилагане на законодателството по управление на отпадъците, чрез извършване на периодични проверки за спазване на изискванията и налагане на ефективни санкции, както и ясно и надлежно документиране на резултатите от проверките.	Постоянен	Община			

ЦЕЛ 6	ОСИГУРЯВАНЕ НА БАЗА ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ					
6.1	<p>Създаване на информационна система за регистриране и отчитане на количествата рециклируеми отпадъци и биоотпадъци, с цел мониторинг изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци и целите за събиране и оползотворяване на биоотпадъци, количествата биоразградими отпадъци отклонени от депа, в която да постъпват данни за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разделно събиране на рециклируеми отпадъци, за които не са отговорни ООп • разделно събрани и биоотпадъци чрез общинската система • рециклиране на отпадъци от опаковки – от Организации по оползотворяване • разделно събрани и рециклирани отпадъци чрез изкупуване в пунктове на търговска основа – от домакинствата и бизнеса 	2017 – 2018 г.	Община	-	-	

	<ul style="list-style-type: none"> • домашно компостиране • дазделно събрано и предварително третирано ИУЕЕО • разделно събрани и разкомплектовани ИУМПС • разделно събрани и рециклирани ИУГ • разделно събрани и рециклирани НУБА • разделно събрани отпадъци от зелената система на Общината • разделно събрани отпадъци чрез общински площадки за безвъзмездно приемане. 					
ЦЕЛ 7	УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОТГОВОРНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
7.1	Подобряване на административния капацитет на Общината за контрол на управлението на дейностите с отпадъци, чрез осигуряване на достатъчен, подходящо квалифициран и мотивиран персонал, включително назначаване на допълнителен	Постоянен	Община	5000	Общински бюджет	Успешно постигане на целите на Общината за рециклиране на битови отпадъци и целите за събиране и

	персонал и осигуряване на достатъчни и подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.).					оползотворяване на биоотпадъци,
ЦЕЛ 8	УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СЕКТОРА И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“ В СИСТЕМА ЗА ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
8.1	Определяне на приоритетни проекти за финансиране чрез Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ (ОПОС 2014-2020 г.) или други форми на финансиране извън бюджета на Общината.	до 2020	Община	-	-	Брой подадени проектни предложения
ЦЕЛ 9	УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА					
9.1	Организиране на информационни кампании по управление на отпадъците, по-конкретно за разделно събиране на отпадъците и предотвратяване образуването на отпадъците.	Постоянен	Община	100	Общински бюджет, организации по оползотворяване	Брой проведени кампании и брой участници
9.2	Привличане на населението, неправителствените организации и заинтересования бизнес в процесите на вземане на решения, свързани с управление на отпадъците,	Постоянен	Община	-	Общински бюджет	

	включително за начина за определяне на „такса битови отпадъци“ и отчитането на изразходваните средства.					
9.3	Редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отпадъците и възникването на нерегламентирани сметища.	Постоянен	Община	-	Общински бюджет, ООп	
9.4	Редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда и за управление на отпадъците, включително на сайта на Общината.	Постоянен	Община	-	Общински бюджет	
9.5	Публикуване на „зелен“ телефон и е-мейл адрес, на който гражданите да могат да подават сигнали за нарушения на нормативните изисквания за отпадъците, както и да дават предложения за подобряване на политиките по управление на отпадъците.	Постоянен	Община	-	-	
ЦЕЛ 10	УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ					
10.1	НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ /НУБА/					
10.1.1	Получаване и въвеждане на	2 пъти в	Община	-	-	

	данни в информационната система за количествата на разделно събрани и рециклирани НУБА.	годината				
10.1.2	Контрол по спазване на законодателството.	постоянен	Община	-	-	
10.2	ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА /ИУМПС/					
10.2.1	Контрол за спазване на ангажиментите на ООп, с които има сключен договор за събиране и оползотворяване на ИУМПС на територията на Общината.	постоянен	Община			
10.2.2	Осигуряване на информация на обществеността за места, на които се извършва събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС.	постоянен	Община			
10.2.3	Получаване и въвеждане на данни в информационната система за количествата на разделно събрани и рециклирани ИУМПС.	при необходимост	Община			
10.3	ОТРАБОТЕНИ МАСЛА И ОТПАДЪЧНИ НЕФТОПРОДУКТИ					
10.3.1	Прилагане на санкции и упражняване на контрол над изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни	постоянен	Община	-	-	-

	нефтепродукти в повърхностни води и в канализационни системи.					
10.4	ИЗЛЯЗЛО ОТ УПОТРЕБА ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ /ИУЕЕО/					
10.4.1	Провеждане на преговори и сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУЕЕО.	при изтичане на сегашния договор	Община ООп	-	-	
10.4.2	Провеждане на кампании за събиране и извозване на ИУЕЕО от домовете или предаването им на определил от Общината места.	2 път годишно	Община ООп	-	-	
10.5	БИОРАЗГРАДИМИ ОТПАДЪЦИ					
10.5.1	Обхващане на ресторанти, заведения за обществено хранене, столове, детски градини и пазари на територията на Община Бойчиновци в система за разделно събиране на кухненски и хранителни отпадъци.	2018 г.	Община	5000	Общински бюджет. ПУДООС	
10.5.2	Провеждане на активна разяснителна информационна кампания сред населението и юридическите лица, обхванати от системата за разделно	2016-2017 г.	Община	500	ОПОС 2014-2020; Общински бюджет Отчисления	Населението и юридическите лица са запознати

	събиране на биоотпадъците преди въвеждането ѝ.				по чл.64 от ЗУО	със схемата за разделно събиране на биоотпадъците и имат готовност да се включат в нея
10.6	ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВОТА					
10.6.1	Обособяване на зона за приемане на опасни отпадъци от домакинствата в рамките на площадките за безвъзмездно приемане на отпадъци. Обособяване в най-голямата от тях на съоръжение за междинно съхранение на опасните отпадъци събрани от домакинствата, до момента на тяхното транспортиране до заводите за третиране на опасни отпадъци.	2016-2017	Община	-	Общински бюджет, ООп	
10.6.2	Сключване на договори с фирми, които имат разрешение (по чл. 35 от ЗУО) за събиране и оползотворяване на специфични потоци отпадъци.	постоянен	Община	-	-	Сключени договори с фирми за събиране и оползотворяване на специфични

						ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ
--	--	--	--	--	--	--------------------

ПУО БОЙЧИНОВЦИ

VI. Координация с други национални, общински и регионални планове и програми

Общинската програма за управление на отпадъците 2016-2020 г. на Община Бойчиновци е разработена в координация със следните национални програмни документи в сектор отпадъци и общински програмни документи за развитие на Общината:

- Национален план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.
- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“
- Общинска програма за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за 2014-2020 г.
- Общински план за развитие на Община Бойчиновци 2014–2020 г.

Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2016-2020 г. е съобразена със следните общински програмни документи:

Програма за управление на дейностите по отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2014 г. –2020 г.

Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци е разработена и приета от Приета с решение на ОбС № 352 /24.04.2014 г. Във връзка с промяна на нормативната база е иницирано разработването на актуална ПУО. Настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2016-2020 г. надгражда предишната и включва и мерки, които са планирани, но не са изпълнение или предвидени в периода на предходната, свързани с въвеждане на системи за оползотворяване на биоразградими отпадъци и за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

Общински план за развитие на Община Бойчиновци за периода 2014 – 2020 г.

Общинският план за развитие определя рамката за развитие в новия програмен

период, като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желания устойчив растеж на територията на общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки. Програмата за управление на отпадъците 2016-2020 г. е в подкрепа на *Приоритет 3.4. „Опазване на околната среда и природните ресурси и развитие на екологичната инфраструктура“* чрез модернизацията и подобряването на системата за управление на битовите отпадъци, и *Мярка 3.4.3. „Съхранение на специфичното съчетание на полски територии и горски фонд, както и ограничаване на негативните въздействия върху качеството на въздуха, водите и почвите“* чрез постоянен мониторинг върху компонентите на околната среда и правилно управление на отпадъците и разработването и изпълнението на програми за ограничаване на замърсяванията и опазване на околната среда в т.ч. подобряване на ефективността на системата за управление на отпадъците и недопускане на замърсявания.

Програма за опазване на околната среда на Община Бойчиновци 2014-2020 г., приета с Решение № 343, протокол № 33 от 27.03.2014 г. на ОС Бойчиновци.

Раздел 2.6 на Програмата за опазване на околната среда е посветен на управлението на отпадъците като дейност, по отношение на която общината има значими ангажименти и оказва услуги на населението. За постигане на първата специфична цел „Създаване и реализиране на ефективна и ефикасна система за управление и мониторинг на битовите отпадъци и отпадъците от опаковки“ са предвидени следните дейности:

- Изграждане на устойчива общинска система за разделно събиране на отпадъците, което дава възможност да бъдат събрани и оползотворени всички отпадъци от опаковки, генерирани на територията на общината;
- Въвеждане на разделно събиране на биоразградими биологични отпадъци с цел компостиране.
- Закриване на всички регламентирани и криминални сметища на територията на общината.
- Почистване на замърсени и възстановяване на увредени в миналото територии.
- Пълна отговорност на замърсителите – въвеждане на принципите - “споделената отговорност” и “замърсителят плаща” чрез обвързване на всички производители на опаковани стоки на територията на общината с фирми, оторизирани от МОСВ за събрание и оползотворяване на всички отпадъци от опаковки.
- Информирание, обучение и изграждане на навици у населението за разделно сметосъбиране и компостиране.

Настоящата Програма за управление на отпадъците напълно съответства с предвижданията в раздела за отпадъци от Програмата за опазване на околната среда.

VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците

Наблюдението/Мониторингът на публични политики може да се определи като процес на системно и непрекъснато събиране и анализ на информация, относно хода на реализацията на политиката и постигането на поставените цели/резултати.

Основна задача на наблюдението/мониторинга на публичните политики е да се следят и измерват постигането на планираните цели и на ефективността им в хода на тяхната реализация. Целта на наблюдението/мониторинга е предоставянето на ключова информация за осъществения напредък на компетентните органи, отговорни за изпълнението и контрола на публичните политики.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци за периода 2016-2020 г. е процес на системно и непрекъснато събиране и анализ на информацията относно хода на реализацията на Програмата и постигане на поставените цели и резултати.

Събира се и се анализира информацията за постигнати индикаторите за резултати и цели. Наблюдението се извършва непрекъснато, като показателите се следят ежемесечно от главен специалист „Екология“ към Дирекция „СИПОСУТ“, докладват се ежегодно пред Общинския съвет и се публикуват на интернет сайта на Общината. През 2018 г. ще бъде извършена първата оценка доколко Програмата постига очакваното въздействие и потребностите на жителите на Община Бойчиновци. Такава оценка се извършва и след края на изпълнение на Програмата – през 2021 година.

В случай на значими отклонения от очакваните резултати, установени по време на процеса на наблюдение и контрол на Програмата, се изготвя доклад до Заместник Кмета. Ежегодният контрол се осъществява от Общинския съвет, който получава отчет за реализацията на Програмата за предходната година.

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в следните случаи:

- на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели
- при необходимост от прилагане на допълнителни мерки, поради значително изоставане в изпълнението и постигането на индикаторите за резултати и цели.

В случай на необходимост от промяна на Програмата това ще бъде осъществено в следната последователност:

- изготвяне на актуализация на Програмата за управление на отпадъците на Община Бойчиновци,
- провеждане на публично обсъждане на Програмата,
- екологична оценка на Програмата,
- внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет на Община Бойчиновци.

VIII. Приложения

VIII.1 Анализ на състоянието на управлението на отпадъците

VIII.1.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), Законът за управление на отпадъците (ЗУО) и Законът за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконовни нормативни актове са основните закони в областта на управление на отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконовни нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците“, като по-важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

- **Закон за опазване на околната среда**

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за защита на компонентите на околната среда – като например “устойчиво развитие”, “предимство на предотвратяване пред обезвреждане”, “замърсителят плаща” и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

- **Закон за управление на отпадъците**

До приемането през септември 1997 г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците“ и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени

програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък“, „причинител“ и „притежател“ на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите“ чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови екотакси. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени редици подзаконовни нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно РДО 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор „Управление на отпадъците“. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

ЗУО, в сила от юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

- ***Подзаконовни нормативни актове по прилагане на ЗУО***

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

- 1. Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:***

- към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци
- за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци

- за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци
- за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци
- към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

2. Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието
- за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали
- две отделни наредби за третиране и за разделно събиране на биоотпадъците
- наредба за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения
- ПХБ
- за опаковки и отпадъци от опаковки
- ИУЕЕО
- ИУМПС
- за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори
- за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти
- за автомобилни гуми

3. Подзаконовни нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци
- за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички)
- за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

4. Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- за класификацията на отпадъците
- за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

• Съответствие с европейското право в сектор отпадъци

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците” . Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство - нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

- **Подзаконови нормативни документи по прилагане на ЗУО**

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г.)

- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)

- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)

- Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)

- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)

- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)

- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)

- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.)

- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г.)

- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)

- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (приета с ПМС № 120 от 30.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., изм. и доп., бр. 5 от 20.01.2009 г., в сила от 20.01.2009 г., изм., бр. 45 от 16.06.2009 г., бр. 69 от 3.09.2010 г., изм., бр. 85 от 29.10.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 29 от 8.04.2011 г., бр. 47 от 22.06.2012 г., в сила от 22.06.2012 г., изм., бр.

75 от 2.10.2012 г., в сила от 1.10.2012 г.; изм. с Решение № 9028 от 22.06.2012 г. на ВАС на РБ - бр. 87 от 9.11.2012 г., изм., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.)

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)

- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

- **Закон за местните данъци и такси**

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е “такса битови отпадъци”, която се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност (чл. 66 от ЗМДТ):

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци: контейнери, кофи и други;
- Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- Почистване на улиците, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- Проектиране, строителство, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови и строителни отпадъци.

- **Закон за устройство на територията (ЗУО)**

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изграждат енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;

- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;

- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране;

- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на

съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на Общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната Община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

- **Рамкови национални документи, свързани с управлението на отпадъците**

Планирането в областта на управление на отпадъците стартира през 1998 г. с разработването и приемането на първата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 1998-2002 г. През 2002-2003 г. са разработени национални програми за специфичните отпадъчни потоци, регулирани от няколко европейски директиви, в т.ч. за излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от опаковки, в резултат на изпълнението на които бяха изградени солидни основи за управление на специфичните потоци отпадъци.

Следващите национални програми за управление на дейностите по отпадъците са Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2003-2007 г., с актуализация и продължение за 2008 г. и третата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г., която постави 10 стратегически цели, в т.ч. относно предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и др.

По-голямата част от мерките за постигане на стратегическите цели са изпълнени, включително от мерките за подобряване на административния капацитет, въвеждането на икономически инструменти за стимулиране на рециклирането и предотвратяването на образуването на отпадъци. Значителен напредък има по отношение на подготовката и изпълнението на интегрираните регионални системи за управление на битовите отпадъци. Изоставане се констатира най-вече по отношение на сроковете за въвеждане в експлоатация на регионалните депа и съоръжения за битови отпадъци, но следва да се отбележат нереалистичните срокове за начало на експлоатация на тези съоръжения, посочени в програмата – юли 2009 г., като се има предвид, че в началото на 2009

г. голяма част от проектите са на идейна фаза, не са осигурени площадки и е нереалистично тяхното построяване за няколко месеца.

В обхвата на националната система от програмни документи в анализираната област са още два национални плана, поставящи цели и определящи мерки за решаване на две специфични области от управлението на отпадъците.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложи и като ключови за постигане на целите на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013 -2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“.

Съществуващи и действащи до момента инсталациите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци в България:

- *Инсталацията за биологично третиране на площадка „Хан Богров“* е единствено по рода си в България и след въвеждането ѝ в експлоатация в края на 2013 г., Столична Община разполага с капацитет да оползотворява био-отпадъците на града по един модерен и екологосъобразен начин. На площадката са изградени инсталация за третиране на био отпадъци и инсталация за третиране на зелени отпадъци.

Разделно събраните био-отпадъци (или биомаса) от търговските обекти и домакинствата на територията на Столична Община се подлагат на предварителна обработка в две отделни функционални зони според спецификата на постъпващите отпадъци, където се отстраняват примесите от опаковки, метали и др. Органичният материал се обработва до получаването на суспензия, която се отвежда до зоната за анаеробно разграждане. Процесът на ферментация се осъществява в био-реактор при 37°C, вследствие на което се получава био-газ и частично стабилизирани ферментационен продукт.са в изпълнение, а най-голямата

инсталацията зае въведена в експлоатация в София през 2014 г. Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с много ограничен обхват.

Постъпващите в инсталацията „зелени“ отпадъци от паркове и градини на територията на Столична Община се складират на открита площадка. Материалът преминава предварителна обработка, включваща отстраняването на нежелани примеси и шредирание (смилане), за да се получи подходящата за процеса хомогенизирана структура. Подготвеният материал се зарежда в компостни клетки (тунели – 4 бр.), където в продължение на две седмици протича първата фаза на интензивно компостиране. Процесът е оптимизиран, чрез коригиране и хармонизиране на параметрите температура, влажност и вентилация. Технологичният процес е напълно автоматизиран, икономически ефективен с висока производителност. След приключване на интензивното компостиране, материалът се прехвърля в зоната за зреене на компоста, където разположен в компостни редове, се размесва и оросява веднъж седмично с компостообръщач (windrow turner), като по този начин се постига необходимата аерация и оптимална влажност. Този процес е с продължителност от 6 до 8 седмици. По време на зреенето на компостния материал не се отделят емисии. След приключване на втората фаза на компостиране, узрелият компост се подлага на фино пресяване през барабанно сито, където фината фракция е готовият продукт, а по едрата фракция се връща обратно като структурен материал. Компостирането се базира на био-химични процеси, извършвани от микроорганизми, превръщайки органичните вещества в хумус. Качественият компост е изключителна алтернатива за възстановяването на плодородния почвен слой.

- *Инсталация за стабилизиране на биоразградими отпадъци сепарирани от общия битов отпадък след механично биологично третиране в Завода за отпадъци в Шишманци, край Пловдив.*

- *Компостираща инсталация с капацитет 10 000 тона годишно на регионалното депо в Габрово.*

- *Компостираща инсталация с капацитет 22 000 тона годишно на регионалното депо в Добрич.*

- *Компостираща инсталация с капацитет 10 000 тона годишно на регионалното депо в Бургас.*

- *Компостираща инсталация с капацитет 2 000 тона годишно на регионалното депо в Хасково.*

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България

за периода 2011-2020 г. е също първи за страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда чрез достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012 г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани строителни материали. В процес на подготовка и изпълнение са и инсталации за рециклиране на строителни материали като част от интегрираните регионални общински системи за управление на отпадъците.

Действащият от декември 2014 г. **Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.** е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р.България. Основна цел на плана е да прекъсне връзката между икономическия растеж и отпадъците, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване за първи път на подпрограма и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци.

VIII.1.1.2 Анализ на отпадъците

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от голямо значение за вземане на правилни решения при управлението им, включително оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за тяхното третиране.

В таблица III и на Фиг. 3 са посочени количествата на твърдите битови отпадъци, образувани на територията на Община Бойчиновци в обследвания период 2011-2015 г.

Таблица III: Генерирани битови отпадъци в Община Бойчиновци в тона за година за периода 2011-2015 г.

Вид отпадък	Количества смесен битов отпадък, в тона за година				
	2011	2012	2013	2014	2015
Смесен битов отпадък в Община Бойчиновци	1754	1712	1822	1855	1900

Източник: Община Бойчиновци

Фигура 3: Генерирани битови отпадъци в Община Бойчиновци в тона за година за периода 2011-2015 г.

Както се вижда и от Фигура 3, наблюдава се тенденция за слабо увеличаване на количеството на генерираните ТБО на територията на Общината.

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. В таблица IV са представени и сравнени нормите на натрупване общо за България, за област Монтана и за Община Бойчиновци за периода 2011 - 2015 г. По данни на МОСВ и НПУО 2014-2020 г. нормата на натрупване за периода 2012-2015 г. за населени места с население под 3000 жители е 241,7 кг/ж/год. За Община Бойчиновци стойността на показателя норма на натрупване за 2015 г. е 219 кг/ж/год.

Таблица IV: Сравнителна таблица на нормата на натрупване /събраните битови отпадъци – кг/чов./год.

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо за страната	380	347	434	443	*
Област Монтана	252	290	304	286	*
Община Бойчиновци	193	192	207	214	219

Източник: : Данни от страницата на НСИ
1

В таблица V е представена информация за морфологичния състав на отделните фракции, присъстващи в общия битов отпадък за страната, за населени места с население под 3 хил. жители, към които принадлежат тези в Община Бойчиновци:

¹ Данните ще бъдат допълнени след като бъде публикувана официалната статистика на страницата на НСИ

Таблица V: Морфологичен състав в зависимост от броя на жителите съгласно методиката от НПУО 2014-2020

Морфологична фракция	Брой жители на населените места
	под 3 хиляди
Хранителни отпадъци	15,60%
Хартия	6,10%
Картон	4,00%
Пластмаса	10,30%
Текстил	2,00%
Гума	1,00%
Кожа	1,00%
Градински	30,90%
Дървесни	2,90%
Стъкло	2,40%
Метали	1,90%
Инертни	21,30%
Опасни	0,60%
Общо	100%

Източник: НПУО 2014-2020, Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци

Фигура 4: Снимки от проведено пробонабиране в Община Бойчиновци.

През периода декември 2015 г. – септември 2016 г. е извършен морфологичен анализ на състава и количествата на твърдите битови отпадъци на Община Бойчиновци. Анализът е извършен съгласно изискванията на Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена от

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

МОСВ през 2012 г. Данните от анализа за отделните сезони, както и следногодишните стойности за представени в Таблицы от VI до X и Фигура 5.

Таблица VI: Данни от проведения през периода февруари - октомври 2016 г. Морфологичен анализ на твърдите битови отпадъците на Община Бойчиновци

Морфологична фракция	проба "лято"		проба "есен"		проба "зима"		проба "пролет"	
	Маса, kg	Морфологична фракция, %	Маса, kg	Морфологична фракция, %	Маса, kg	Морфологична фракция, %	Маса, kg	Морфологична фракция, %
Хранителни	16,34	12,97	12,76	10,21	15,33	12,07	17,32	13,53
Хартия и картон	12,21	9,69	10,47	8,38	17,36	13,67	20,21	15,79
Пластмаса	15,50	12,30	16,36	13,09	15,04	11,85	23,10	18,05
Текстилни	3,05	2,42	2,13	1,70	0,00	0,00	1,92	1,50
Гума	2,74	2,17	1,47	1,18	3,76	2,96	1,92	1,50
Кожа	1,58	1,25	0,82	0,65	1,45	1,14	0,00	0,00
Градински	20,87	16,56	21,11	16,88	2,89	2,28	2,89	2,26
Дървесни	0,00	0,00	0,00	0,00	10,13	7,97	0,00	0,00
Стъкло	8,22	6,53	8,34	6,68	2,89	2,28	14,44	11,28
Инертни	6,46	5,13	14,40	11,52	5,50	4,33	5,77	4,51
Метали	5,16	4,09	2,95	2,36	1,45	1,14	0,96	0,75
Опасни	3,47	2,75	1,96	1,57	18,51	14,58	2,89	2,26
Други	30,41	24,13	32,23	25,79	32,69	25,74	36,57	28,57
Общо	126,00	100,00	125,00	100,00	127,00	100,00	128,00	100,00

Източник: Доклад от извършен морфологичен анализ на състава и количествата на ТБО за Община Бойчиновци, 2016 г.

Таблица VII: Представяне на морфологичния състав на ТБО с осреднени стойности за четирите сезона, %

Морфологична фракция	Община Бойчиновци средна стойност за четирите сезона, %
Хранителни	12,20
Хартия и картон	11,88
Пластмаса	13,82
Текстил	1,41
Гума	1,95
Кожа	0,76
Градински	9,50
Дървесни	1,99
Стъкло	6,69
Инертни	6,37
Метали	2,08
Опасни	5,29
Други	26,06
Общо	100,00

Източник: Доклад от извършен морфологичен анализ на състава и количествата на ТБО за Община Бойчиновци, 2016 г.

От таблицата по-горе става ясно, че най-голям дял в състава на битовите отпадъци заема фракцията Пластмаса – 13,82%, следвана от Хранителни – 12,20%, Хартия и картон – 11,88% и Градински – 9,50%. Делът на категория „Други“ е 26,06 %.

Отпадъците, определени като "други" представляват неопределими отпадъци, които поради малките си размери и форма не могат да бъдат отделени и претеглени. Тези неопределими отпадъци са често в доста големи количества, особено когато са минали през камион с компактиращо устройство количеството им може да достигне до 50%. Поради тази причина не бива да се пренебрегват. Съгласно препоръките дадени в Методиката на определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци за преценка на фракция „други“, тя съдържа около 65% инертни материали (строителни, пепел от твърдите горива, пръст, сгур) и около 25% биораградими отпадъци.

В таблица VIII са представени референтни данни, с помощта на които се преразпределя фракция „други“.

Таблица VIII: Примерен състав на фракцията "други"

Фракции	% съдържание в "други"
Хранителни	12,0%
Хартия и картон	4,0%
Пластмаса	2,0%
Текстил	1,0%
Гума	0,0%
Кожа	0,0%
Градински	8,0%
Дървесни	0,8%
Стъкло	6,2%
Метали	2,0%
Инертни	64,0%
Опасни	0,0%
общо	100,0%

Източник: Методика за определяне на морфологичен състав на битовите отпадъци МОСВ 2012

Данните от проведения морфологичен анализ след преоценка на фракция „други“ са представени в Таблица IX.

Таблица IX: Данни от морфологичния анализ след преценка на фракция „други“

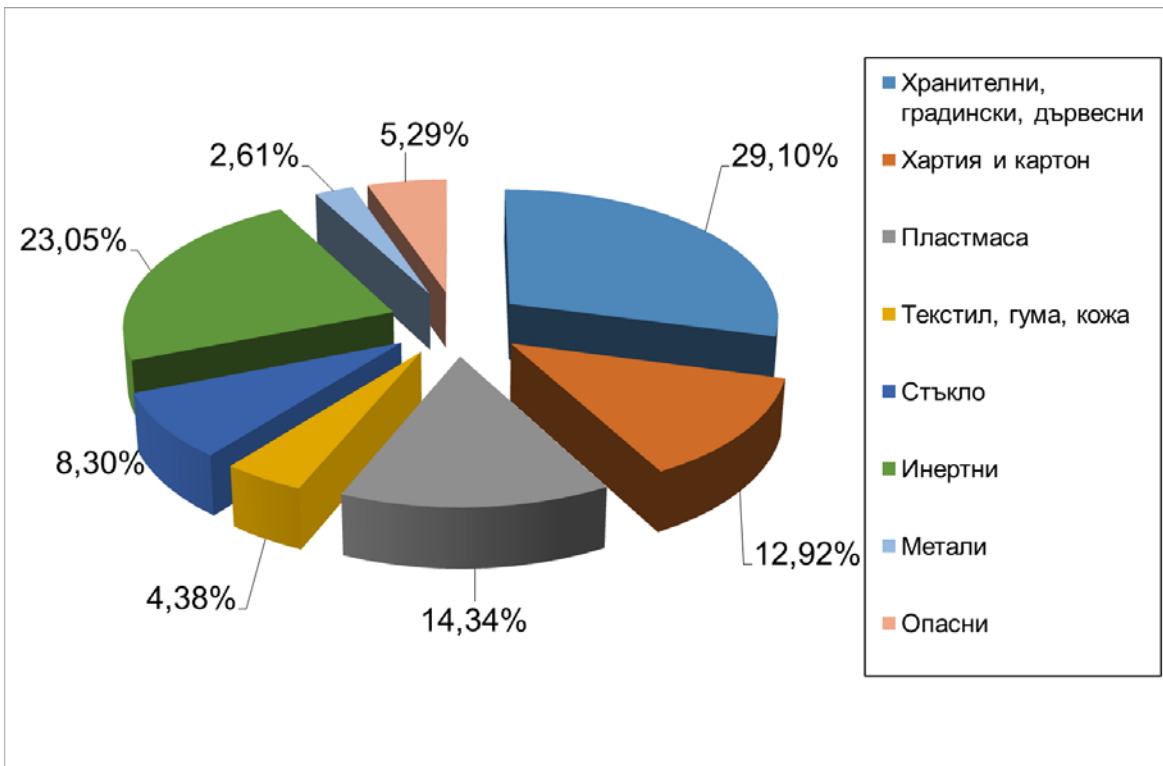
Морфологична фракция	Община Бойчиновци средна стойност за четирите сезона, %
Хранителни	15,32
Хартия и картон	12,92
Пластмаса	14,34
Текстил	1,67
Гума	1,95
Кожа	0,76
Градински	11,58
Дървесни	2,20
Стъкло	8,30
Инертни	23,05
Метали	2,61
Опасни	5,29
Общо	100,00

Източник: Доклад от извършен морфологичен анализ на състава и количествата на ТБО за Община Бойчиновци, 2016 г.

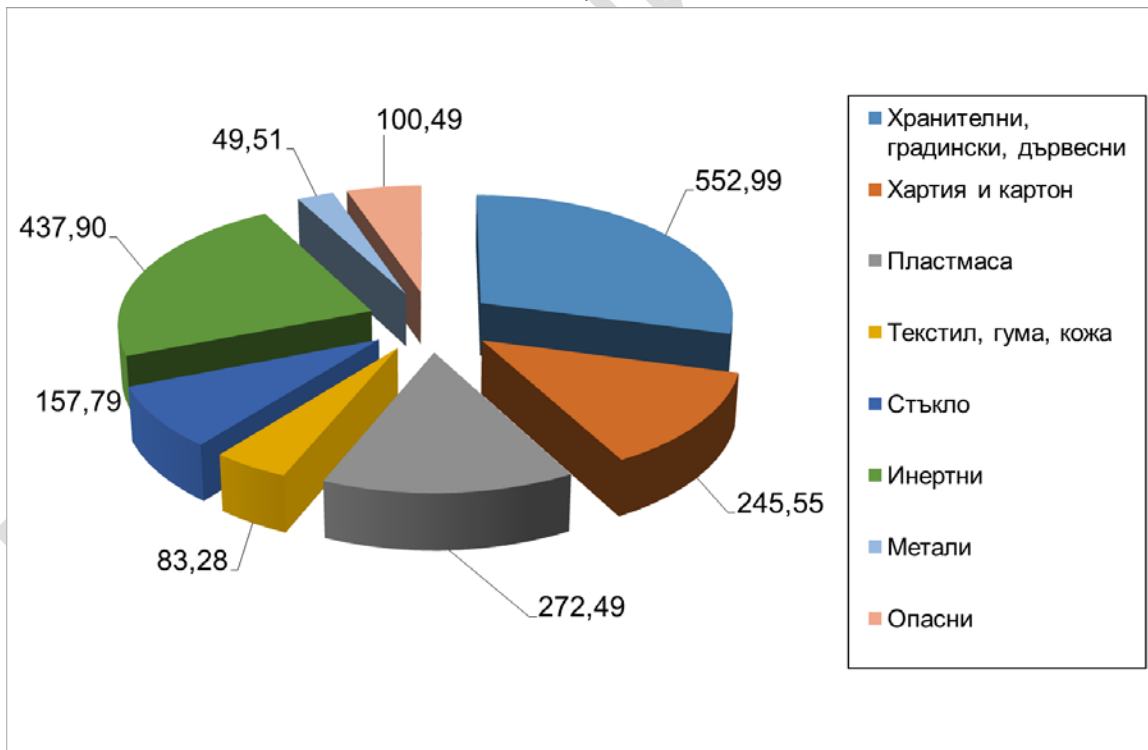
Таблица X: Данни за общото количество на образуваните отпадъци по фракции на територията на Община Бойчиновци в тона и %

Морфологична фракция	Общо за Общината, тона	Общо за Общината, %
Хранителни	291,1	15,32
Хартия и картон	245,5	12,92
Пластмаса	272,5	14,34
Текстил	31,7	1,67
Гума	37,1	1,95
Кожа	14,5	0,76
Градински	220,0	11,58
Дървесни	41,8	2,20
Стъкло	157,8	8,30
Инертни	437,9	23,05
Метали	49,5	2,61
Опасни	100,5	5,29
Общо	1900,0	100,00

Източник: Доклад от извършен морфологичен анализ на състава и количествата на ТБО за Община Бойчиновци, 2016 г.

а)

б)

Фигура 5: Дял на морфологичните фракции в общия битов отпадък за 2015 г. а) в %, б) в тона

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

Дейности по управление на строителните отпадъци

Дейностите по управление на строителните отпадъци се регламентират с „Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.).

Предаването и приемането на строителните отпадъци, генерирани на територията на Община Бойчиновци, се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл.35 от ЗУО за съответната дейност и площадка за отпадъци със съответния код съгласно наредбата по чл.3 от ЗУО за класификация на отпадъците.

Строителните отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Бойчиновци се събират, транспортират, оползотворяват и обезвреждат съгласно изискванията на Наредбата №4 от 25.04.2014 г.

Извършването на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци (вкл. строителните отпадъци от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения) и излишните земни маси е задължение на собственика, инвеститора или изпълнителя на дейността, от която са формирани.

Възложителите на строителни и монтажни работи по смисъла на § 5, т. 40 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ, с изключение на текущи ремонти, и възложителите на премахване на строежи, възлагат изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с наредбата по чл. 43, ал. 4 от ЗУО.

Кметът на Община Бойчиновци или оправомощено длъжностно лице одобрява плановете за управление на СО в случаите, когато се отнасят за обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект и обектът ще се реализира на територията на Община Бойчиновци.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Рядко строителните фирми се обръщат към общината за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Друг проблем е и това, че много отпадъци от тези дейности се изхвърлят нерегламентирано край междуселищните пътища.

Депонирането на строителни отпадъци и земни маси се извършва на площадка в имот № 224001 в землището на гр. Бойчиновци с площ от 12. дка..

Към момента няма депа за строителни отпадъци, които да се намират в процес на изграждане или за които да има проектна готовност.

Не са предприети или планирани действия от страна на общината или частния бизнес относно въвеждането на алтернативи за депонирането, специализирани технологии, инсталации и съоръжения за преработване и/или рециклиране на строителни отпадъци с цел тяхното оползотворяване посредством повторното им влагане в строителството с изключение на единични случаи на запълване на изкопи и дупки покрай пътищата.

Община Бойчиновци не разполага с инсталация за рециклиране на строителни отпадъци.

Препоръчително е да бъде извършено проучване за възможностите за изграждане на площадка/депо за строителни отпадъци на територията на Общината да се осигури възможност строителните отпадъци да се използват за обратни насипи, рекултивационни дейности и други начини за оползотворяване.

Дейности по управление на неопасни производствени отпадъци

Производствените отпадъци, които нямат опасни свойства се третират от:

- причинителя - в собствени съоръжения съгласно одобрен от съответните компетентни органи проект и при изпълнение на чл. 8, ал.2 от ЗУО,
- лицата, на които е издадено разрешение по чл. 67, регистрационен документ по чл.35, ал.3
- оператори, притежаващи комплексно разрешително, издадено по реда на Закона за опазване на околната среда.

За оползотворяване/обезвреждане на неопасни отпадъци в Депо за неопасни отпадъци в Монтана, община Бойчиновци сключва договор с община Монтана. Цената за третиране на тон отпадък в съоръженията по предходната алинея се определя с Решение на общото събрание на Регионално сдружение.

Транспортирането на производствените отпадъци се организира от притежателите им или от превозвач, на които е издадено съответното разрешение или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО.

Към настоящият момент Община Бойчиновци не разполага с данни за количествата генерирани неопасни производствени отпадъци.

На територията на Общината няма крупни замърсители. Промисленото производство е в застои. През последните години е намалял до минимум обемът на произвежданата продукция и числеността на персонала, а от там и производствените и строителни отпадъци от фирмите и предприятията.

Всички производствени отпадъци се водят на отчет пред РИОСВ-Монтана, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. По количество най-много са отпадъците от хранително-вкусовата промишленост. В "МАК ОЙЛ -2" ЕООД производствените отпадъци /слънчогледова люспа/ се изгарят в парови централи, като получената топлина се използва за изсушаване и подгръване на изходната суровина.

Управлението на производствените отпадъци е задължение на предприятията, които ги образуват и в настоящата програма не са предвидени мерки за тяхното оползотворяване/ обезвреждане.

Дейности по управление на масово разпространени опасни отпадъци

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци.

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.), се водят на отчет в ИАОС/РИОСВ.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към §1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/ или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети за предходната година до 10.03 на текущата година.

На територията на Община Бойчиновци няма фирма, която осъществява дейност с отпадъци от черни и цветни метали. В общината няма системи и пунктове за събиране на масово разпространени отпадъци (опаковки, електрическо и електронно оборудване и др.). На територията на региона няма фирми, лицензирани да събират автомобилни гуми, акумулатори и отработени

моторни масла, както и да разкомплектоват излезли от употреба МПС. Липсва система за събиране и предаване за оползотворяване/ обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата и биоразградими отпадъци.

Организирането на третирането на тези отпадъци не е по силите на отделна Община. В рамките на Регионалното сдружение на общините е препоръчително осигуряване на възможности за разделно събиране и транспортиране на този тип отпадъци до лицензирани фирми за оползотворяване и обезвреждане. За тази цел Общината трябва да въведе система за разделно събиране чрез осигуряване на мобилен събирателен пункт, стимулиращи мерки сред населението и мащабна разяснителна кампания и инициативи вкл. в учебните заведения и неправителствени организации.

- **Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)**

Управлението на този вид отпадъци преследва две основни цели :

- **ЕКОЛОГИЧНА** – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда.

- **ИКОНОМИЧЕСКА** – оползотворяване на материалите, от които са съставени батериите и акумулаторите.

НУБА са всички, които не могат да бъдат използвани повторно и следва да бъдат преработени и обезвредени.

Дейностите по събиране, съхранение, преработване и/или обезвреждане на НУБА имат право да извършват само лица, притежаващи съответно комплексно разрешително, разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО.

Кметът на Общината Бойчиновци:

- организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/ и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на НУБА, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на портативни и автомобилни НУБА;

- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори, като сключва договори с организации по оползотворяване на НУБА, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, както и с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на НУБА.

Лицата, които извършват продажба на портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори на крайни потребители са длъжни да предвидят достъпни места за поставяне на съдове за събиране и да приемат обратно негодните за употреба батерии и акумулатори от същия вид.

Крайните потребители могат да върнат портативни НУБА на територия на търговски обект, в който се предлагат портативни батерии и акумулатори, без да закупуват нови.

Системите за разделно събиране на НУБА не трябва да възпрепятстват функционирането на съществуващите системи за събиране на битови отпадъци и за разделно събиране на други масово разпространени отпадъци.

- **Отработени масла**

Задълженията на Общината се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти“ (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.). Съгласно чл. 39, ал. 1 от Наредбата кметът на Общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и отпадъчни нефтопродукти и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработените моторни масла на територията на Общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане.

Дейностите по събиране, съхранение, преработване и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, имат право да извършват само лица, притежаващи съответно комплексно разрешително или разрешително по чл.35 от ЗУО.

Кметът на Община Бойчиновци:

1. определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на Община Бойчиновци, като не възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация за оползотворяване, както и лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално;
2. съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

Кметът на общината информира гражданите на територията на община Бойчиновци за местата по т.1 на предходната алинея, както и за условията за приемане на отработените масла.

- **Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)**

Задълженията на Общината са регламентирани от „Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“, приета с ПМС № 355/28.12.2012 г., обн. ДВ бр.2 / 08.01.2013 г.

Дейностите по събиране, съхранение, преработване и/или обезвреждане на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) (в т.ч. домакински уреди, информационно и телекомуникационно оборудване, потребителски уреди; осветителни тела, електрически и електронни инструменти, електрически и електронни играчки, уреди за забавление и спорт), имат право да извършват само лица, притежаващи съответно комплексно разрешително, разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

Кметът на общината:

- оказва съдействие на организациите по оползотворяване, в т. ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО;
- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО, като сключва договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО и лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

Лицата, които извършват продажба на ЕЕО на крайните потребители, са длъжни да поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита и/ или други налични места за предаване на ИУЕЕО.

Луминесцентните и други живачни лампи се оставят на временно съхранение в специални складови помещения, според изискванията на наредбата, и се предават на фирми и организации по оползотворяване. От 2007 г. Общината Бойчиновци има сключен договор с фирма „Бал Бок инженеринг“ АД за приемане и третиране на излезли от употреба луминесцентни и други живаксъдържащи лампи.

- **Излезли от употреба пневматични гуми (ИУПГ)**

Задълженията на Общината се определят от „Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми“ (приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.).

Дейности по събиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба пневматични гуми (ИУПГ) имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение, издадено по реда на чл. 35 и чл. 67 от ЗУО. Местата на събирателните пунктове се съгласуват от Общината. Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават ИУПГ само на определените събирателни пунктове.

Кметът на Общината:

- определя местата за събиране на ИУГ на територията на Общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на ИУГ;

- съдейства за извършването на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане.

Всички лица, които извършват смяна на ИУГ на територията на Община Бойчиновци се задължават на всеки шест месеца да подават информация за количеството им в Дирекция „СИПОСУТ“ при Община Бойчиновци.

Дейностите по оползотворяване или обезвреждане трябва да се изпълняват по начин, по който да се предотвратява възможно вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

- **Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)**

Изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях се определят с НАРЕДБА за излезлите от употреба моторни превозни средства Приета с ПМС № 11, в сила от 25.01.2013 г.

Дейностите по събиране, съхраняване, разкомплектоване, преработване и/или обезвреждане на ИУМПС, компоненти и материали от тях имат право да извършват само лица, притежаващи съответно разрешение по чл.35 от ЗУО.

Собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване.

Кметът на Общината:

- определя местата и площадките за временно съхраняване и предаване на ИУМПС.

- организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл.143, ал.7 и 8 от Закона за движение по пътищата и предаването им за разкомплектоване. Операторът на центъра за разкомплектоване и/или операторът на площадка за събиране и съхраняване издава за всяко прието ИУМПС удостоверение за разкомплектоването му по чл.19, ал.1 от Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства.

- **Негодни за употреба пестициди**

Пестицидите са токсични химични вещества, някои от които трудно се разграждат, натрупват се в организма и хранителната верига, пренасят се от въздуха и водата и по този начин се отлагат на разстояние от мястото на тяхното освобождаване. Според Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители, 9 от 12-те най-опасни и устойчиви органични химикали са пестициди. Негодните за употреба пестициди класифицирани като опасни отпадъци по реда на Наредбата, съгласно чл.3, параграф 1 от ЗУО.

Наличието на негодни за употреба пестициди на територията на цялата страна, включително съхраняването им на изоставени или необезопасени места е национален проблем и представлява риск за околната среда и човешкото здраве. За успешната реализация на цялостното решение на проблема с негодните пестициди в България по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество е одобрен проект на МОСВ е одобрен проект за „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“. В рамките на подготовката на проекта е извършено проучване на територията на цялата страна за количествата и местата за временно съхранение на пестицидите.

Опасните отпадъци на територията на общината - препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност (пестициди) са обезвредени и запечатани в 52 Б-Б кубове на площадка в гр. Бойчиновци. В момента няма опасност от замърсяване. Намиращите се в складовете на територията на Общината пестициди ще бъдат третирани след като от МОСВ бъде направен избор на изпълнител на дейностите по обезвреждане.

Медицински отпадъци

Изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните и здравните заведения с НАРЕДБА № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

За извършване на дейности по третиране на отпадъци, образувани в лечебните и здравните заведения се изисква съответният документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) – разрешение или комплексно разрешително.

Лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на отпадъци от лечебните и здравните заведения трябва да притежават регистрационен документ съгласно чл. 35, ал. 3 ЗУО.

Лечебните и здравните заведения притежатели на отпадъци по смисъла на § 1, т. 29 от допълнителните разпоредби на ЗУО, с цел опазване на общественото здраве и околната среда са длъжни:

- да разделят отпадъците при източника на образуване по вид, състав и свойства;
- да спазват условията на съхраняване на отпадъците в съответствие с изискванията на наредбата;
- да опаковат и обозначават разделно събраните отпадъци в съответствие с изискванията на наредбата;
- да транспортират отпадъците до мястото за предварително съхраняване на отпадъците съгласно изискванията на наредбата;
- да третират самостоятелно и/или да предават за съхраняване, транспортиране и третиране отпадъците само въз основа на сключен договор с лица, притежаващи съответния документ по чл. 35 ЗУО за извършване на дейности с отпадъци, класифицирани със съответния код, съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците; в случай че лицата, извършващи съхраняване, транспортиране и третиране, са различни, предаването на отпадъците се извършва въз основа на писмени договори между заведението по чл. 1, ал. 1 и лицата, извършващи съответната дейност;
- да водят отчетност и да попълват идентификационен документ при предаването на опасните отпадъци съгласно изискванията на Наредба № 1 от

2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (ДВ, бр. 51 от 2014 г.);

- да спазват йерархията по управление на отпадъците по смисъла на чл. 6 ЗУО.

Неопасните медицински отпадъци се депонират и запрястват на регионалното депо гр. Монтана.

В общината няма регистрирани групови практики – както лекарски, така и дентални. Индивидуалните лекарски практики в общината са общо 7, от които 2 в гр.Бойчиновци, 2 в с.Лехчево, 1 в с.Мърчево, 1 в с.Громшин и 1 в с.Владимирово. Болничната лечебна помощ не е представена в община Бойчиновци.

Населението на общината се обслужва от много профилната областна болница МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД гр. Монтана, както и от СБАЛ НБ „Свети Георги“ ЕООД, гр. Монтана. Община Бойчиновци попада в района на обслужване на МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД гр. Монтана. МБАЛ "Д-р Стамен Илиев" АД има сключен договор с фирма „РАМУС МЕДИКАЛ“ ЕООД , която е регистрирана и лицензирана в МОСВ и МЗ и има право на дейност по събиране и транспортиране (код Т) на опасни, биологични отпадъци, съгласно чл.12, ал.2, т.3 от ЗУО. Неопасните медицински отпадъци се депонират и запрястват на регионалното депо.

Отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия, картон, пластмаса и стъкло

Всички лица, извършващи търговия и дейности по приемане на отпадъци от хартия, картон , пластмаса и стъкло от физически и юридически лица са длъжни да се впишат в регистъра на площадките, на които се извършват дейности с посочените отпадъци.

Кметът на Община Бойчиновци организира дейностите по разделно събиране на отпадъците по опаковки, отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса и стъкло, като сключва договори с:

- организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО;
- с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци

на територията на Община Бойчиновци, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС, в случай на писмен отказ от всички Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки;

- лица, които изпълняват задълженията си индивидуално по смисъла на чл. 81 от ЗУО.

Към настоящия момента Община Бойчиновци не е въвела система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Данни за количествата на образуваните на територията на Общината рециклируеми фракции са представени в таблици от VI до X в резултат от извършения морфологичен анализ.

Биоразградими и биоотпадъци

„Биоразградимиотпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

"Биоотпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Изискванията към биоотпадъците са регламентирани в следните наредби: „Наредба за разделно събиране на биоотпадъците“ (приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.) и „Наредба за третиране на биоотпадъците“ (приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.).

Данните от извършения морфологичен анализ показват, че количеството на биоразградимите отпадъци в общия битов отпадък имат дял от 33,21 % и 630,91 тона (Таблица X и Фигура 5).

Еднофамилните къщи в селата се характеризират с образуване на голямо количество биоразградими отпадъци, които се поставят в съдовете за БО и се депонират на депото за ТБО.

Всички кметове на населените места в Общината са информирани да предприемат действия за недопускане депониране на биоразградими отпадъци в съдовете за БО.

Растителните отпадъци образувани от домакинствата от всички населени места от Общината се третират чрез компостиране на място.

Притежателите на животински отпадъци (оборска тор) осигуряват място за временно депониране в собствено дворно място. Допуска се оборския тор да се използва за натовяване на собствена земеделска земя.

Както почти всички общини в страната, Община Бойчиновци не е организирана система за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци и няма изградени съоръжения или инсталации за тяхното третиране на нейна територия. В Община Бойчиновци не се прилага система за домашно компостиране. В региона също няма изградена инфраструктура за рециклиране и оползотворяване на биоотпадъците.

Утайки от ГПСОВ

Изискванията за третиране и оползотворяване на утайки от ГПСОВ са регламентирани в „Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието“ (приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).

На територията на Община Бойчиновци няма изградена пречиствателна станция за отпадни води. Основен проблем пред общината остава заустването на отпадъчните води във водоприемниците без пречистване, както и ниската степен на изграждане на канализационни и пречиствателни системи в населените места. Частични канализационни колектори са изградени в гр. Бойчиновци и с. Лехчево. В по-малките селища от общината липсва изградена канализационна мрежа. В селата се използват септични ями. За гр. Бойчиновци няма изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Отпадъчните води на гр. Бойчиновци, с. Лехчево и Поправителен дом гр. Бойчиновци се изливат в р. Огоста и р. Ботуня.

Към настоящият момент на територията на Общината няма изградена и действаща пречиствателна станция за отпадни води и не се генерират утайки, поради което в ПУО не са представени данни.

Препоръчва се провеждането на прединвестиционни проучвания с цел бъдещо изграждане на ПСОВ.

VIII.1.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Община Бойчиновци спазва напълно изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания. Общината е осигурила екологосъобразно депониране на отпадъците си най-малко за следващите 15 години в регионално депо Монтана чрез участието си в проекта за изграждане на депото и в РСУО Монтана.

Общината е осигурила предварително третиране преди депониране на цялото количество смесени битови отпадъци чрез сепариращата инсталация, разположена на територията на регионалното депо.

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в Общината се предоставят от оператора на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД - еднолично дружество, 100% собственост на община Монтана, което извършва дейности по третиране на отпадъци – предварително сепариране, депониране и компостиране.

Фигура 6: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД

Източник: Интернет страница на депото <http://rdo-montana.com/>

Регионално депо за отпадъци – Монтана, намиращо се край с.Крапчене, местност "Неделище", е изградено със средства от предприсъединителния финансов инструмент ИСПА и е пуснато в експлоатация през м. януари 2006 г.

Отчитайки принципите на Европейското и Национално законодателство община Монтана със средства на Държавния бюджет на Р България построява и Завод за сепариране и компостиране, като в експлоатация е пусната

инсталацията за предварително сепариране на твърди битови отпадъци и отделяне на рециклируеми компоненти, която започна работа на 05.06.2012 г.

Фигура 7: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД

Източник: Интернет страница на депото <http://rdo-montana.com/>

Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 dka, капацитета на сепариращата инсталация е 20 t/h, а капацитета на клетките за депониране е 911 400 t. Регионалната система обслужва 12 общини с население около 170 000 души.

Дейностите по третиране на отпадъците и контрол по всички компоненти на околната среда се извършват съгласно Комплексно разрешително по чл. 117 от ЗООС (КР № 162-Н1/2010 г.), издадено от Министерство на околната среда и водите.

Управлението на отпадъците включва следните дейности:

- Сметосъбиране;
- Сметоизвозване на отпадъците до регионалното депо за неопасни отпадъци;
- Дезинфекция на съдовете за битовите отпадъци.
- Почистване на територии за обществено ползване;
- Почистване на площадките около контейнерите за БО след всяко обслужване на съдовете.обезвреждане.

През 2006 г. община Бойчиновци разработва проект за въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване на територията на цялата община. След проведена процедура по ЗОП за избор на доставчик на съдове за смет спечелилата фирма ВЗ «Вола»- гр. Враца, доставя 3348 кофи тип «Мева», 184 контейнери тип «Бобър» и 196 улични кошчета за смет. От месец април 2006

г. се извършва сметосъбиране и сметоизвозване на територията на цялата община. Обикновено почистването се извършва от лица назначени по НП за временна заетост.

Деяностите по сметосъбиране, сметоизвозване до регионално депо се извършва от фирма "Астон сервиз" град София, с която Община Бойчиновци е подписала договор до 2018 г. Фирма «Астон сервиз» ООД доставя 50 контейнера и 100 кофи в полза на общината.

В Община Бойчиновци се използват следните по вид съдове за събиране на БО:

- Контейнери тип "Бобър" 1100 л;
- Поцинковани кофи Тип „Мева“ 110 л;
- Бетонени кошчета 50 л.

В таблици XI и XII са представени вида на техниката и броят на съдовете, с които разполага Община Бойчиновци към 31.10.2016 г.

Таблица XI: Сметосъбираща, сметоизвозваща и почистваща техника

СМЕТОСЪБИРАЩА ТЕХНИКАТА В ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ				
№	Превозно средство	МАРКА	Тип	Броя
1	Сметосъбиращ автомобил	МАН	МАН 23322- 20 кубика	2

Източник: Община Бойчиновци

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци се извършва организирано при масови акции и по сигнал при случайното им появяване. Използват се открити бордови автомобили, самосвали и товарачна техника. Едрогабаритните отпадъци обикновено се появяват периодично при масови акции на населението за почистване или появата им има инцидентен характер – при изхвърляне на едрогабаритни домакинска техника.

Таблица XII: Справка за наличните съдове

Населено място	Бобри	Кофи
	бр.	бр.
гр. Бойчиновци	66	327
с. Бели брег	18	0
с. Бели брод	19	0
с. Владимирово	40	493
с. Громшин	27	300

с. Ерден	22	218
с. Кобиляк	30	0
с. Лехчево	28	664
с. Мадан	20	352
с. Мърчево	19	418
с. Охрид	10	169
с. Пали лула	10	0
с. Портитовци	10	112
ОБЩО:		

Източник: Община Бойчиновци

Всички фирми, организации, учреждения, заведения и домакинства се осигуряват с необходимия брой съдове за събиране на БО, съобразно приетата организация за сметосъбиране и сметоизвозване.

Събирането и транспортирането на ТБО от съдовете за временно съхранение (контейнери и кофи) се извършва съгласно маршрутните графици на специализирана техника и екипи за обслужване:

- за гр. БОЙЧИНОВЦИ, с. Владимирово, с. Громшин, с. Ерден, с. Лехчево, с. Мадан, с. Мърчево, с. Охрид и Портитовци – един път седмично за контейнери и през седмица за кофи;
- за с. Бели брег, с. Бели брод, с. Кобиляк, с. Пали лула –контейнери на 15 дни.

VIII.1.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

Съгласно изискванията на закона за управление на отпадъците управлението на дейностите по отпадъците в Община Бойчиновци се извършва от Кмета на Общината. Към момента на изготвяне на настоящата програма, дейностите по събиране и извозване на битовите отпадъци и почистване на територии за обществено ползване се извършват от Община Бойчиновци.

В община Бойчиновци управлението на отпадъците е съсредоточено в Дирекция „СИПОСУТ“ към общинската администрация. Отделът изготвя общинските програми, планове и наредби. Към дирекция „СИПОСУТ“ работи гл. специалист – „Екология“.

Местното законодателство, отнасящо се до управление на отпадъците е регламентирано с решение № 351, протокол № 34/24.04.2014 г./наредба за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци.

Контролът на дейностите по третиране и транспортиране на отпадъците (битови и строителни), по депонирането на производствени и опасни отпадъци, както и спазването на изискванията на приетите общински наредби, се упражнява от упълномощени от кмета лица. Те имат статут на контролни органи и това са кметове/ кметски заместници по населени места. Общината отчита годишната дейност по управление на отпадъците и изпълнение на програмата до края на първото тримесечие на следващата година. Този годишен отчет се представя пред Общински съвет.

VIII.1.1.5 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Финансирането на услугите и дейностите по събиране, извозване, съхранение или обезвреждане на битовите отпадъци се осъществява чрез събиране на такса „Битови отпадъци“. Тя се определя в годишен размер и е заложена в План-сметката за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметопочистването и сметоизвозването на територията на Общината за съответната година. План-сметката се одобрява на сесия на ОбС. В Община Бойчиновци, както и в останалите общини таксата се формира на база данъчна оценка, което не отразява адекватно принципа „Замърсителя-плаща“. Тази практика не е обвързана с реално формираните отпадъци и за различните генератори размерът на таксата за някои е нереално нисък, за други - нереално висок.

Таблица XIII: Промили на физически и юридически лица , формиращи такса смет за Община Бойчиновци през последните три години

Населено място	ПРОМИЛИ за физически лица	ПРОМИЛИ за юридически лица
Бойчиновци и други населени места	За жилищни имоти 3.5 За нежилищни имоти 10.00 За незастроени имоти 2.0	За жилищни имоти 6.0 За нежилищни имоти 6.00 Количество декларирани отпадъци – 288.0 лева, умножено по месечната честота на извозване

Източник: Община Бойчиновци

На базата на посочените в Таблица XV промили за физически и юридически лица са сформирани следните приходи от такса смет в Общинския бюджет на Община Бойчиновци:

за 2013 година	156.287.00 лв.
за 2014-година	169.388.00 лв.
за 2015-година	174.184.00 лв.

Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Бойчиновци за периода 2017-2020 г.

За 2015 г. в Общината няма постъпили приходи от санкции и глоби на физически и юридически лица.

Таблица XIV: Разходи за дейности по третиране на отпадъците на Община Бойчиновци през последните три години

ДЕЙНОСТИ	2013г.	2014г.	2015г.
1. Разходи по събиране на битовите и разделно събрани отпадъци и транспортирането им до депа или други съоръжения за обезвреждането им	81.900.00	100.117.00	106.569.00
2. Разходи за осигуряване на техника и съдове за съхранение на битови отпадъци	-	-	-
3. Разходи за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисл. по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО	72.676.00	89.532.00	97.635.00
4. Разходи за почистване на териториите за обществено ползване	6.796.00	-	3.264.00
5. Други разходи	-	-	-
Общо:	161.372.00	189.649.00	207.468.00

Източник: Община Бойчиновци

VIII.1.1.6 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в Общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и добре обучен персонал, ангажиран със:

- разработване и прилагане на законодателството, технически стандарти и ръководства за дейностите по управление на отпадъците;
- разработване на политиката за управление на отпадъците, планиране и прилагането на местно ниво;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни.

Изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще изисква повишаване на административния капацитет на местно ниво.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага приемането на мерки за насърчаване на кооперирането между общините, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците. Чрез регионалните инициативи ще бъде осигурен достъп до необходимото ноу-хау и техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Включените в настоящата подпрограма мерки са насочени към укрепване на административния капацитет, необходимостта от които произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектора на управление на отпадъците.

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в общинската програма, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Ще се поддържа

непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание.

За целта се предвижда:

- редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда чрез публикуване на информация на интернет страницата на Общината;
- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на „Такса битови отпадъци“ и отчитането на изразходваните средства;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на Общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите.

За повишаване на общественото съзнание на сайта на Община Бойчиновци периодично се подава информация за дейности с широко обществено значение.

VIII.1.1.7 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за образуването, състава, събирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци е от съществено значение за правилната оценка на съществуващото състояние и за осъществяване на ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Предвиждат се мерки за:

- въвеждане на информационна система за получаване и обработка на данни от организации по оползотворяване и лица извършващи дейности с отпадъци, с които общината има договори с цел мониторинг на изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци;
- изграждане на връзка в реално време с информационната система, поддържана от Изпълнителната агенция по околна среда;
- дефиниране на отговорностите на различните звена за ефективно събиране и обработка на информацията;
- провеждане на регулярни морфологични изследвания на отпадъците от системите за събиране на смесени битови отпадъци и отпадъци от опаковки
- оценка на общото количество на образуваните отпадъци, включително и нерегламентирано изхвърляните;
- прогнози за изменение на количеството и съставът на отпадъците;

Община Бойчиновци не разполага с единна информационна система за управление на отпадъците. Предвид големите предизвикателства пред общините по управление на отпадъците и изпълнение на количествените цели за отпадъците, целесъобразно е Общината да разработи единна информационна система за отпадъците, която да интегрира данни и информация за всички аспекти на управление на отпадъците.

VIII.2 Прогнози

Прогнози за вида и количествата на образуваните отпадъци до 2020 г.

Европейското и национално законодателство по управление на отпадъците/ Директива 75/442/ЕЕС и ЗУО определят като приоритет предприемането на мерки за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци. Това от своя страна води до намаляване на количеството на образуваните отпадъци и намаляване на вредното въздействие върху околната среда. Предотвратяването и намаляване образуването на отпадъци се осъществява през целия времеви цикъл на продуктите от тяхното проектиране до превръщането им в отпадъци.

Правилно прилаганата политика за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци ще доведе до намаляване на разходите по събирането им, транспортирането, обезвреждането и контрола по прилагане на нормативните изисквания.

ЗУО изисква програмите за управление на отпадъците да включват мерки за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци. Мерките за постигане на националната цел за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци следва да се прилагат на местно ниво.

По важни от тях са:

- **Икономически стимули за намаляване образуването на отпадъци**

Определянето на размера на таксите за битовите отпадъци е от компетенциите на Общината. Прилагането на принципа за заплащане на реално генерирани отпадъци е важен икономически инструмент за насърчаване на фирми и домакинства да образуват по-малко количество отпадъци. Към настоящия момент размерът на таксата в Община Бойчиновци се определя на база данъчна оценка на имота. Тази практика не е обвързана с реалното формиране на отпадъците и по този начин за различните генератори на отпадъци размерът на таксата за някои е нереално нисък, а за други нереално висок.

Прилагането на ефективни схеми за определяне размера на таксите за сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане и депониране на отпадъците насърчава населението да потребява продукти, от които се образуват по-малко отпадъци (например – за повторна употреба, с по-малко опаковки и т.н.). Намаляването на общото количество би довело и до до съкращаване на разходите за общинския бюджет по третиране на отпадъците. Важен момент е предоставяне възможност на жителите да предават рециклируеми отпадъци. В

следствие на това би могло да се пристъпи към диференцирано облагане след сключване на договор с организация по оползотворяване и въвеждане на система за разделно събиране на един или повече видове масово разпространен рециклируем отпадък.

- **Осъществяване на ефективен контрол върху спазването на изискванията, въведени в наредбите за масово разпространени отпадъци по отношение заплащането на продуктови такси и относно повторното използване на съответния вид масово разпространен отпадък**

При водене на преговори с организации по оползотворяване за изграждане на системи за разделно събиране на отпадъци на територията на Община Бойчиновци е необходимо да бъдат поставени изисквания за организиране на депозитни системи за определени видове опаковки, обратно приемане в търговските обекти на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и за предлагане на по-ниски цени продукти от събирателните пунктове.

- **Контрол върху спазването на забраните за изхвърляне в общия поток на опасни отпадъци от домакинствата**

В законодателството са въведени забрани за депониране на редица отпадъци, притежаващи опасни свойства. Осигуряването на спазване на тези забрани на местно ниво ще доведе до намаляване вредното въздействие върху околната среда. Мерките за налагане на санкции за нарушаване на забраните следва да се обвърже с въвеждане на система за събиране на опасни отпадъци от бита. В този случай освен контрол е от особена важност работата с обществеността, училища, неправителствени организации.

- **Демографска прогноза**

За охарактеризиране на демографското положение в Община Бойчиновци са ползвани данните на Националния статистически институт (НСИ) от преброяването през 2011 г.

За изготвянето на реалистична прогноза за броят на населението са отчетени и тенденциите за промяна на механичният прираст на населението. В основата на миграцията са главно:

- семейни причини,
- трудова заетост,
- по-добри условия на живот и др.

Данни за населението на България, област Монтана и Община Бойчиновци по данни на НСИ са представено в Таблица XV.

Таблица XV: Данни за населението от преброяването през 2011 г.

	Население
България	7 364 570
Област Монтана	148 098
Община Бойчиновци	9272

Източник: Официални статистически данни от НСИ

Община Бойчиновци е подложена на влиянието на редица фактори, като например демографски и социално-икономически, отнасящи се до нейната територия, така и на действието на влияния и фактори, характерни за цялата страна. Основна роля за тенденциите в настоящата демографска ситуация играят фактори като раждаемост и смъртност, миграция, брачност и разводимост, етническа, религиозна, полово-възрастова и образователни структури на населението на Общината. В допълнение върху демографската ситуация в Община Бойчиновци, влияние оказват и редица общи тенденции, които са характерни за европейските страни по отношение на тяхното демографско, социално и икономическо развитие. На тази база формирането на човешките ресурси в Общината, в количествено и в качествено изражение се явява пряка последица от всички тези процеси.

Въз основа на отбелязаните тенденции и дългосрочната прогноза на НСИ за демографското развитие на страната до 2020 г. е направена прогноза на населението на Община Бойчиновци за периода 2016 -2020 година (таблица XVI). Предвиден като най-вероятен е сценарият за демографско развитие с минимално намаляване броя на населението.

Таблица XVI: Прогноза на населението на Община Бойчиновци за периода 2016 -2020 година

	Брой жители за съответната година					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Бойчиновци	8660	8572	8484	8396	8308	8220

- **Прогноза за образуваните отпадъци**

Количествата образувани битови отпадъци в дадена Община са в зависимост от броя жителите и потребителските навици и възможности. Отчитайки тенденцията в страната през последните години за увеличаване

нормата на натрупване с ръста на БВП и инертността на мерките за предотвратяване на отпадъците по-вероятно е да се очаква нарастване на количеството на образуваните отпадъци.

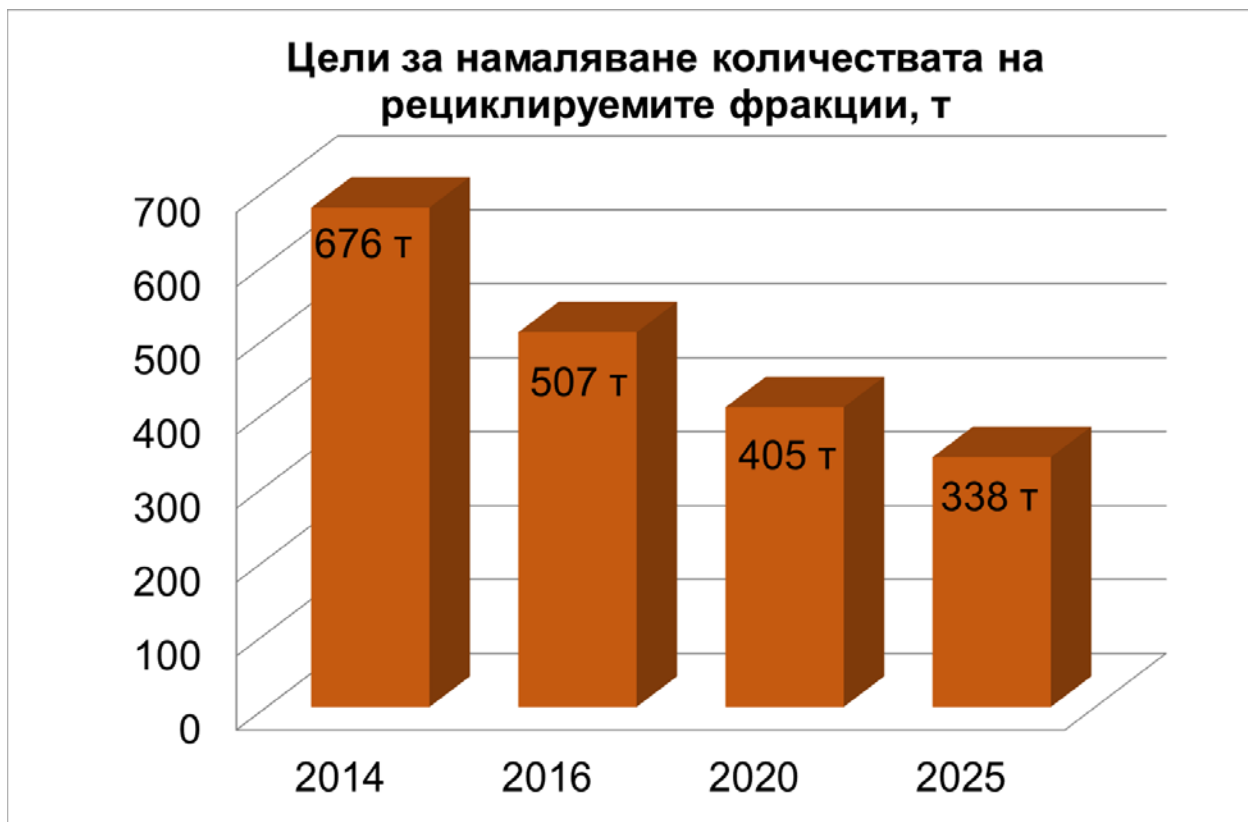
Прогнозата за количеството на генерираните отпадъци за Община Бойчиновци предвижда, че количеството на отпадъците ще се запази на сегашните нива, поради очаквания, макар и слаб, ръст на БВП.

Нормативната уредба регламентира поетапно въвеждане в годините до 2020 г. на все по-строги изисквания към услугите по управление на отпадъците. За прогнозиране ръста на битовите отпадъци могат да бъдат предложени няколко сценария, които се различават по различното нарастване на нормата на натрупване, като се предполага запазване или леко намаляване на нормата на натрупване на отпадъците, което ще е в резултат от предприетите мерки от Община Бойчиновци за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци.

Детайлна прогноза за количеството и морфологичния състав на генерираните отпадъци е направена като е използвана информацията за количеството на третираните отпадъци през периода 2011 и 2015 г., както и данните от проведеня морфологичен анализ.

Прогнозите са представени в графичен и табличен вид на фиг. 10 и в таблица XVII. Направена е прогноза за количествата на всички морфологични фракции, като стойностите са представени в таблица XVII.

Количествените цели за поетапно намаляване на рециклируемите фракции (хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло) в общия битов отпадък до 2020 г. за Община Бойчиновци са представени на Фиг. 8.

фигура 8: Цели за поетапно намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в Община Бойчиновци

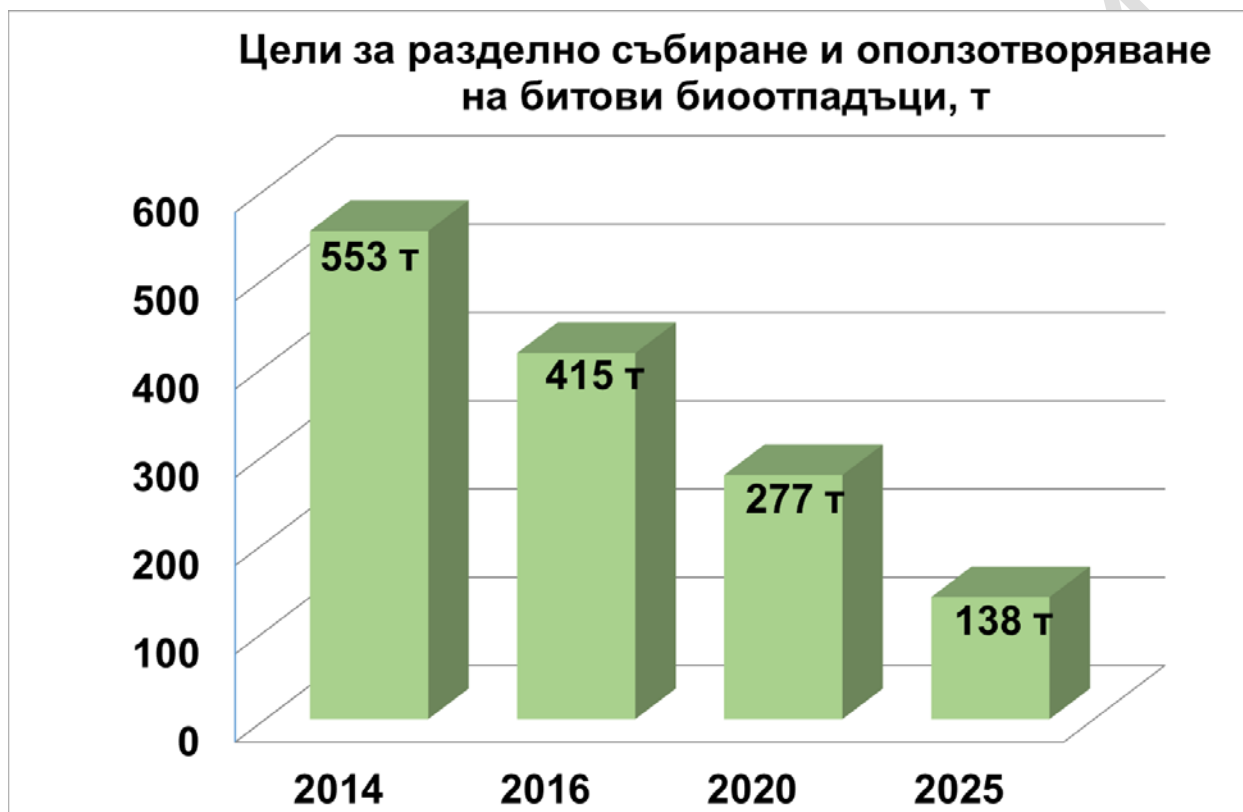
Приоритет има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране съгласно чл.19, ал. 3 от ЗУО, както следва:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на Общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- разделно събиране на опасни отпадъци, в това число НУБА, отработени масла ИУГ, ИУЕЕО, ИУМПС;
- разделно събиране и оползотворяване на битови биоразградими отпадъци;
- разделно събиране на едрогабаритни отпадъци и опасни отпадъци от домакинствата в населени места с над 10 000 жители, и при необходимост и в по-малките населени места.

Предвидените мерки, следва да подпомогнат увеличаването на събраните количества и видовете отпадъци, с цел оползотворяване и рециклиране. Това ще наложи постепенно разширяване и развитие на системите за събиране на

различни вторични суровини и включване в разделното събиране на допълнителни отпадъчни материали и фракции.

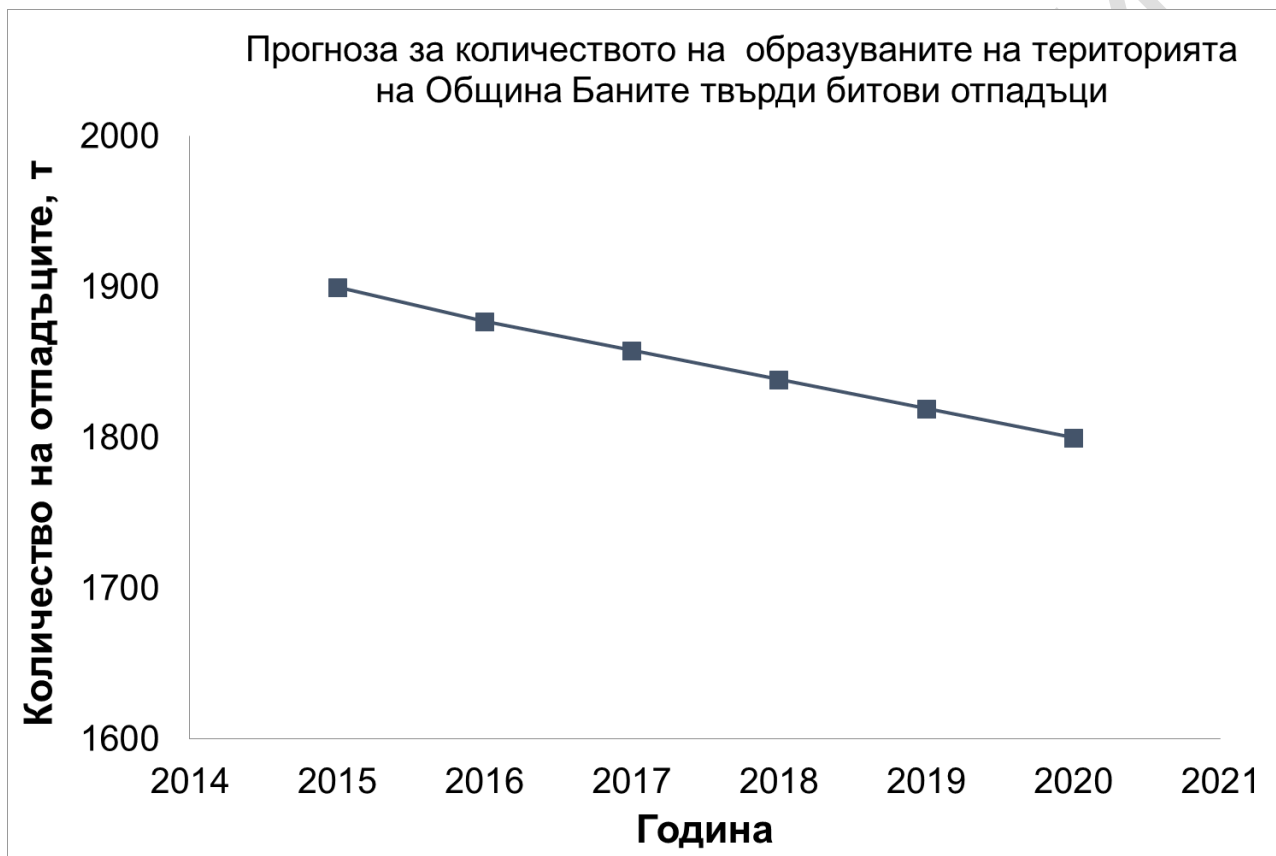
Съгласно данните от проведения морфологичен анализ, годишното количество на битовите биоотпадъци (хранителни, градински и дървесни) за 2015 г. в Община Бойчиновци е 630,91 т. Целите, които трябва да бъдат постигнати за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци са представени на Фиг. 9.

Фигура 9: Цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци генерирани в Община Бойчиновци

Всички органични отпадъци могат да се компостират. От всички “зелени” отпадъци - отпадъци от дворове, като паднали листа, окосена трева, плевели и останки от градински растения, също и хранителни отпадъци, може да се получи отличен компост. Дървесните отпадъци от дворове могат да бъдат насечени и нарязани до размера на дърва за горене в печка или камина или да бъдат раздробени чрез шредер до дървесни стърготини или малки парченца. Когато се поставят около засадени растения или за настилка на пътеки, те накрая ще бъдат биоразградени и ще се превърнат в компост.

Компостирането може да се практикува в повечето дворове в изработени в домашни условия или фабрично произведени съдове за компостиране или просто на открити купове (в някои населени места има изискване за затворени съдове). Фирми, училища и други предприятия може също лесно да компостират отпадъците си. Изработените в домашни условия съдове могат да бъдат направени от дървесни отпадъци, тел, снегозадържащи съоръжения или дори стари кофи за боклук (с дупки, пробити в страни и отдолу).

Фигура 10: Прогноза за общото количество на образуваните отпадъци в Община Бойчиновци

Таблица XVII: Прогноза за образуваните на територията на Община Бойчиновци отпадъци до 2020 г. по морфологични фракции в тона

Морфологична фракция	2016	2017	2018	2019	2020
Хранителни	271,64	268,85	266,06	263,27	260,49
Хартия и картон	226,02	223,70	221,38	219,06	216,74
Пластмаса	250,99	248,41	245,84	243,26	240,68
Текстил	29,47	29,17	28,87	28,57	28,26
Гума	35,10	34,74	34,38	34,02	33,66
Кожа	14,27	14,12	13,97	13,83	13,68
Градински	212,88	210,70	208,51	206,33	204,14
Дървесни	138,92	137,49	136,07	134,64	133,21
Съкло	143,05	141,58	140,11	138,64	137,17
Инертни	410,18	405,97	401,76	397,55	393,34
Метали	47,68	47,19	46,70	46,21	45,72
Опасни	97,05	96,06	95,06	94,07	93,07
Общо:	1877,27	1858,00	1838,72	1819,45	1800,18

Изпълнението на целите за рециклиране в Община Бойчиновци ще бъде осъществено чрез изпълнението на мерките заложи в Плана за действие в раздел V от настоящата програма.

Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови био-отпадъци се осигурява чрез прилагане на мерките, предвидени за финансиране по ОПОС 2014 – 2020г. в съответните региони за управление на отпадъците.

Направени са следните допускания във връзка с прилагането на домашно компостиране и разделно събиране на био-отпадъци:

- при изготвяне на предвижданията за разделно събиране на битови био-отпадъци са възприети допусканията определени в Модел и поэтапен план за действие за управление на биоотпадъците в България, разработен в рамките на проект „Разработване на нормативна уредба за управление на биоотпадъците и създаване на система за осигуряване качеството на компоста и Национална организация за осигуряване на качеството на компоста”.

- прието е, че системата за разделно събиране на битови био-отпадъци ще бъде въведена до 2019 г. и участието на населението в разделното събиране ще е съобразено с изграждането на съответната инсталация за компостиране.

В НПУО 2014-2020 г. са формулирани три сценария за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците.

Сценарий 1. "Нулев сценарий". При този сценарий се приема, че:

- за 20-те регионални сдружения за управление на отпадъците (PCYO), които имат вече сключени договори по ОПОС за изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците - ще бъдат изпълнени тези проекти, независимо до каква степен се достигат целите за оползотворяване на биоотпадъци;
- за останалите 36 PCYO без проекти по ОПОС - ще се запази текущата ситуация за управление на отпадъците без да се правят допълнителни инвестиции в изграждането на инфраструктура за управлението на отпадъците.

Сценарий 2. "Централизирано компостиране на разделно събрани биоотпадъци". Този сценарий се характеризира с достигане на целите за оползотворяване на биотпадъците за всяко PCYO според Член 8, ал. 1 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъците (обн. ДВ 107, 13.12.2013 г.), като количествата биоотпадъци третирани чрез домашно компостиране са изключени като предотвратени отпадъци. Последното означава, че тези количества са изключени както от числителя, така и от знаменателя от формулата за изчисляване постигането на целите заложи в наредбата. Целта се постига чрез изграждането на една централна инсталация за компостиране/анаеробно разграждане в Общината, която е център на PCYO.

Сценарий 3. "Децентрализирано компостиране на разделно събрани биоотпадъци". Този сценарий както и Сценарий 2 се характеризира с достигане на целите за оползотворяване на биотпадъците за всяко PCYO според Член 8, ал. 1 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъците (обн. ДВ 107, 13.12.2013 г.), като количествата биоотпадъци третирани чрез домашно компостиране са изключени като предотвратени отпадъци. Този сценарий се различава от Сценарий 2 по избора на инсталации за компостиране/анаеробно разграждане като тук е възприет подхода да се изградят няколко по-малки инсталации, което при изчисленията се отразява както върху инвестициите, които са относително по

– големи, така и върху оперативните разходи, които се намаляват поради намаляване на превоза на биотпадъци до компостиращите инсталации.

Целите за Община Бойчиновци, които трябва да бъдат постигнати за разделно събиране и оползотворяване на биотпадъци са представени на Фиг. 8. В Община Бойчиновци няма въведена система за домашно компостиране и не е планирано въвеждането на такава. Предвижда се въвеждане на система за разделно събиране на битови биотпадъци, както и на зелени отпадъци от паркове и градини, и транспортирането и рециклирането им чрез компостиране на регионалното депо.